

**Hallituksen esitys Eduskunnalle metsähallintoa koskevan
lainsäädännön muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on selkiinnyttää metsähallituksen asemaa valtion maa-, metsä- ja vesialueita hoitavana laitoksena sekä yksinkertaistaa yksityismetsätalouden keskushallintoa ja sille kuuluvien tehtävien hoitamista. Lisäksi tarkoituksena on keventää metsänparannustoimintaan ja yksityismetsien käytön valvontaan liittyviä metsälautakuntien tehtäviä.

Metsähallitukselle kuuluvat yksityismetsätalouden tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriölle ja osittain myös metsälautakunnille. Metsähallituksen tehtäväksi jäisi budjettisidonnaisena liikelaitoksena huolehtia hallinnassaan olevien valtion maa-, metsä- ja vesialueiden käytöstä, hoidosta ja suojelusta.

Metsänparannushankkeiden suunnittelua ja toteutusta ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että useimpien hankkeiden toteuttaminen tulisi mahdolliseksi ilman etukäteen laadittua ja hyväksyttyä metsänparannussuunnitelmaa. Metsäojitus ja metsäojituksen kunnostus ehdo-

tetaan yhdistettäväksi yhdeksi työalajiksi, min-
kä lisäksi metsänparannushankkeiden rahoitus-
ehtoihin tehtäisiin eräitä tarkistuksia.

Yksityismetsälain valvontaan kuuluvia met-
sälautakuntien tehtäviä ehdotetaan vähennettä-
väksi siten, että metsän uudistamiseen liittyvä
vakuuden asettamisvelvollisuus poistettaisiin ja
vakuuksien seurantajärjestelmä lopetettaisiin.
Tähän liittyen kevennettäisiin menettelytapoja
myös siten, että erillisen hakkuu- ja uudista-
missuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen
ei olisi tarpeen, milloin metsän uudistushakkuu
tehdään tilalle laaditun metsätaloussuunnitel-
man perusteella. Yksityismetsälain soveltamis-
alaa ehdotetaan rajattavaksi siten, ettei sitä
sovellettaisi asema-, rakennus- eikä ranta-
kaava-alueilla maa- ja metsätalouteen osoitet-
tuja alueita lukuunottamatta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voi-
maan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Esitys liit-
tyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen
ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	2. Laki metsäkeskuksista ja metsälautakunnista ..	15
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	3	3. Laki yksityismetsälain muuttamisesta	17
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	4	4. Laki suojametsistä annetun lain muuttamisesta	19
2.1. Nykyinen metsähallinto	4	5. Laki metsänparannuslain muuttamisesta	20
2.2. Asian valmistelu	5	6. Laki Lapin vajaatuottoisten metsien kunnosta-	
3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaiku-		misesta annetun lain muuttamisesta	23
tukset	6	7. Laki tilan yhteisomistajien osallistumisesta	
4. Esityksen taloudelliset vaikutukset	7	metsänparannushankkeeseen annetun lain	
5. Muita esitykseen liittyviä seikkoja	7	1 §:n muuttamisesta	23
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7	8. Laki metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain	
1. Lakiehdotusten perustelut	7	muuttamisesta	24
1.1. Laki metsähallituksesta	7	9. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun	
1.2. Laki metsäkeskuksista ja metsälautakun-		lain muuttamisesta	24
nista	9	LIITE	26
1.3. Yksityismetsälaki	10	Rinnakkaistekstit	26
1.4. Laki suojametsistä	12	3. Laki yksityismetsälain muuttamisesta	26
1.5. Metsänparannuslaki ja siihen liittyvät lait ..	12	4. Laki suojametsistä annetun lain muuttamisesta ..	28
1.6. Laki metsänhoitoyhdistyksistä	13	5. Laki metsänparannuslain muuttamisesta	30
1.7. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta	13	6. Laki Lapin vajaatuottoisten metsien kunnosta-	
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	14	misesta annetun lain muuttamisesta	37
3. Voimaantulo	14	8. Laki metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain	
LAKITEKSTIT	14	muuttamisesta	38
1. Laki metsähallituksesta	14	9. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun	
		lain muuttamisesta	39

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

Metsäpolitiikan tavoitteenasettelu muuttui 1980-luvun kuluessa selvästi siitä, mitä se oli 1960-luvulla ja vielä 1970-luvulla. Metsävaroihin ja niiden kasvuun nähden voimakkaat metsien hakkuut aina 1970-luvun alkuun saakka aiheuttivat sen, että metsäpolitiikan ja metsätalouden organisaatioiden tavoitteena oli ennen muuta metsävarojen ylläpitäminen ja kasvattaminen metsäteollisuuden raaka-aineen saannin turvaamiseksi pitkällä aikavälillä. Keskeisinä keinoina käytettiin metsien käsittely- ja hoitomenetelmien ohjaamista viljelymetsätalouden suuntaan sekä laaja-alaista metsänparannustoimintaa. Tämä merkitsi sitä, että metsätalouden organisaatiot ohjasivat ja valvoivat varsin voimakkaalla otteella metsien käyttöä ja samalla metsänomistajia sekä huolehtivat melko itsenäisesti muun muassa metsänparannustöiden toteutuksesta.

Metsien kasvu onkin jatkuvasti suurentunut siinä määrin, että metsien hakkuut ovat jääneet vuodesta 1970 lähtien metsien vuotuista kasvua pienemmiksi. Uusimpien inventointien mukaan metsien hakkuut ovat olleet 1980-luvun loppupuoliskolla noin 70 % metsien kasvusta. Tämän vuoksi on metsäpolitiikan päätavoitteeksi tullut metsävarojen käytön lisääminen. Tavoitteenasettelun muuttumista osoittaa muun muassa Metsä 2000 -ohjelman laatiminen 1980-luvun puolivälissä.

Metsäpolitiikan tavoitteiden uudelleen arviointiin vaikuttaa myös monet muut kehitysuunnat kuten metsien monikäyttötarpeiden lisääntyminen, metsänomistusrakenteen muuttuminen, ympäristönsuojelunäkökohtien korostuminen ja tarve huolehtia metsien terveydentilasta. Metsätalouteen kohdistuvat muutokset edellyttävät myös metsähallinnon organisaatorakenteiden, tehtäväpainotusten ja toimintatapojen kehittämistä.

Metsähallinnon kehittämistarpeeseen vaikuttavat oleellisesti myös julkisen hallinnon yleiset kehittämistavoitteet. Esitykseen sisältyy toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on muun muassa

ministeriötason vahvistaminen metsäpolitiikassa, muiden keskushallinto-organisaatioiden kehittäminen asiantuntijavirastojen suuntaan, hallinnon ja tehtävien hoidon monipuolisuuden vähentäminen, toimeenpanotehtävien delegointi sekä alue- ja paikallishallinnon toiminnan tehostaminen menettelytapoja yksinkertaistamalla.

Metsähallituksen hallinnassa on valtion maa- ja vesialueita yhteensä 8,9 milj. hehtaaria. Näiden pääosin Itä- ja Pohjois-Suomessa sijaitseviin alueisiin kohdistuu puuntuotannon lisäksi voimistuvia luonnonvarojen monikäytön tarpeita. Luonnonsuojeluun, metsästyksen, kalastukseen ja muuhun virkistys- tai luontaiselinkeinokäyttöön liittyvät tarpeet edellyttävät erilaisten tehtävien yhteensovittamista ja palvelukyvyn kehittämistä. Tämän vuoksi yksityismetsätalouden hallintotehtävien siirtämisellä metsähallituksesta pyritään metsähallituksen tehtäväalueen ja tavoitteenasettelun selventämiseen ja sitä kautta luomaan edellytyksiä laitoksen johtamismenetelmien ja organisaation kehittämiseksi.

Yksityismetsätalouden keskushallinnon muuttaminen kaksipuoliseksi merkitsisi maa- ja metsätalousministeriön aseman ja vastuun korostumista sekä samalla yksityismetsätalouden merkityksen nykyistä parempaa huomioon ottamista maamme metsätalouden perustana. Keskusmetsälautakuntien asema yksityismetsätalouden asiantuntijalaitoksena selkiintyisi myös tässä yhteydessä.

Alueellista ja tilakohtaista metsätaloussuunnittelua on tehty 1970-luvulta lähtien niin, että eräissä maakunnissa on saatu kaikki yksityismetsät suunnittelun piiriin. Huomattavalta osin valtion varoin toteutetun alueellisen suunnittelun hyödyntäminen on ollut toistaiseksi puutteellista metsätalouden käytännön töissä. Metsätaloussuunnittelu tarjoaa kuitenkin hyvät mahdollisuudet menettelytapojen ja kenttätason byrokratian keventämiselle metsänparannustoiminnassa ja metsien käytön valvonnassa. Samalla kun metsälautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten palvelutehtävien hoitoa voitaisiin tehostaa, ehdotetut menettelytapojen yksinker-

taistamiset keventäisivät myös metsänomistajiin kohdistuvaa hallinnollista raskautusta.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen metsähallinto

Metsähallinnon rakenne ja metsähallintoon kuuluvien organisaatioiden tehtävät perustuvat 1.3.1987 voimaan tulleeseen lakiin metsähallinnosta (138/87) ja sen nojalla annettuun asetukseen (213/87, muut. 187/88) sekä 1.5.1987 voimaan tulleeseen lakiin keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista (139/87) ja vastaavaan asetukseen (389/87). Metsähallinnon tehtäviä järjesteltiin uudelleen myös metsänparannuslailla (140/87) ja -asetuksella (437/87), jotka tulivat voimaan 1.5.1987.

Metsähallituksen osalta toteutettiin vuonna 1987 muun muassa seuraavia hallinnon kehittämistoimenpiteitä.

— valtion metsätalouteen sekä yleis- ja yksityismetsätalouteen kuuluvat tehtävät ja niitä hoitava organisaatio eriytettiin keskusvirastossa omiksi kokonaisuuksikseen,

— valtion metsätalouden osastoja vähennettiin ja hallinto-osasto liitettiin valtion metsätalouden osastoryhmään, ja

— metsähallituksen kollegiota supistettiin, osastojen jakamisesta toimistoihin osin luovuttiin, viraston nimitysvaltaa lisättiin sekä tehtävien ja virkojen järjestely siirrettiin viraston sisäiseksi asiaksi.

Yksityismetsätalouden hallinnossa toteutettiin vuonna 1987 maakuntatason organisaatioiden yhdistäminen sekä päätösvalan delegointiin liittyviä toimenpiteitä. Piirimetsälautakunnat ja keskusmetsälautakuntien alaiset metsänparannuspiirit yhdistettiin metsälautakunniksi. Tehtävien delegointi toteutui erityisesti metsänparannustoiminnassa siten, että keskushallinnolta siirrettiin 10 000—15 000 metsänparannushankkeen vuosittainen käsittely kokonaan metsälautakuntien tehtäväksi. Vuonna 1987 perustettiin kunkin metsälautakunnan alueelle katselmustoimikunnat, jolla pyrittiin metsänomistajien oikeusturvan parantamisen ohella siihen, että yksityismetsälain (412/67) valvontaan ja metsänparannuslain täytäntöönpanoon liittyvät asiat tulisivat ratkaistuksi ensisijaisesti maakuntatasolla.

Vuonna 1987 voimaan tulleilla säädöksillä järjesteltiin jossain määrin myös maa- ja metsätalousministeriön, metsähallituksen ja keskusmetsälautakuntien tehtäviä ja suhteita siihen suuntaan, että ministeriön edellytykset yksityismetsätalouden yleiseen johtamiseen ja ohjaukseen vahvistuivat, metsähallituksen tehtävät muuttuivat valvontaan painottuviksi ja keskusmetsälautakuntien tehtävät metsälautakuntien ohjauksessa selvenyivät. Nämä tehtävien järjestelyt olivat kuitenkin merkitykseltään vähäisiä, sillä yksityismetsätalouden keskushallinnon kolmitasaisuus jäi edelleen voimaan. Hallituksen esityksen keskeinen tavoite onkin yksinkertaistaa yksityismetsätalouden keskushallinto rakenteeltaan kaksitasoiseksi.

Voimassa olevan metsähallintolain mukaan metsähallituksen tehtävänä on hoitaa, käyttää ja suojella hallinnassaan olevaa valtion metsä-, maa- ja vesiomaisuutta päämääränä kestävästi kohoava puun tuotto ja liiketaloudellisesti edullinen tulos. Tähän tehtävään kuuluu myös lakisääteisten luonnonsuojelualueiden hoito, jota ohjaa ympäristöministeriö. Lisäksi metsähallituksen tehtävänä on valvoa ja edistää myös muuta kuin valtion metsätaloutta ottaen huomioon, mitä siitä on erikseen säädetty tai määrätty. Metsähallitukselle kuuluvia muita tehtäviä ovat muun muassa keskusmetsälautakuntien, metsälautakuntien ja eräiden muiden metsätalouden organisaatioiden valtionapujen myöntäminen ja tähän liittyvä ohjaus ja valvonta, metsänparannustoiminnan ohjaus ja valvonta sekä uiton edunvalvonta ja yleiset uittoväylätyöt. Lisäksi metsähallitukselle kuuluu valitus- ja lupa-asioita sekä tarkastustehtäviä yksityismetsälain, yhteismetsälain (485/69), metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (684/79) ja suojametsälain (196/22) sekä eräiden muiden säännösten perusteella.

Metsähallituksen organisaatio jakautuu valtion metsätalouden osastoryhmään, yleismetsätalouden osastoon ja erilliseen luonnonsuojelu-alue toimistoon. Metsähallituksen piiri- ja aluorganisaatio muodostuu kolmesta piirikunnasta ja 27 hoitoalueesta. Lisäksi on erillisiä toimintayksiköitä kuten taimitarhat ja varikot. Metsähallituksen palveluksessa oli vuonna 1989 lähes 1200 toimihenkilöä, joista runsas 200 toimi keskusvirastossa, noin 250 piirikuntakonttoreissa ja loput hoitoalueissa ja muissa toimintayksiköissä. Työntekijöitä metsähallituksen palveluksessa oli vuonna 1989 keskimäärin 3350.

Yksityismetsätalouteen liittyviä keskushallinnon tehtäviä hoitavat maa- ja metsätalousministeriö, metsähallitus sekä Keskusmetsälautakunta Tapio suomenkielisellä alueella ja Centralskogsnämnden Skogskultur ruotsinkielisellä alueella.

Maakunta- ja paikallishallintoa varten on keskusmetsälautakuntien valvonnan ja ohjauksen alaisena 19 metsälautakuntaa, joista 17 toimii suomenkielisellä alueella ja 2 ruotsinkielisellä alueella.

Eri organisaatioille kuuluvat tehtävät on määritelty keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista annetussa laissa ja asetuksessa, metsänparannuslaissa ja -asetuksessa, yksityismetsälaissa ja -asetuksessa (537/67) sekä metsänhoitoyhdistyksistä annetussa laissa (558/50) ja asetuksessa (422/51). Lisäksi edellä mainituille organisaatioille on annettu vähäisempiä tehtäviä useilla muilla säännöksillä.

Maa- ja metsätalousministeriölle kuuluu yleisen metsäpolitiikan suunnittelun, säädösvalmistelun ja hallinnonalan tulo- ja menoarvioehdotuksen valmistelun lisäksi keskusmetsälautakuntien ja metsälautakuntien toiminnan ylin johto ja valvonta sekä metsänparannuslain täytäntöönpanon yleinen johto. Toiminnan ohjaukseen liittyen ministeriön tehtävänä on erilaisten suunnitelmien kuten metsänparannustyöohjelman vahvistaminen, työjärjestysten antaminen, toimeenpanoon liittyvien määräysten antaminen ja perusteiden vahvistaminen sekä hallinto-elinten asettaminen.

Metsähallitukselle kuuluvat yksityismetsätalouden tehtävät on todettu edellä. Keskusmetsälautakuntien tehtäviin kuuluu metsälautakuntien ohjaus ja valvonta osana yksityismetsätalouden edistämistä, metsänparannustoiminnan käytännön ohjaus, kehittäminen ja koulutus, yksityismetsälain valvonnan ohjaus sekä muiden säädösten perusteella annetut tehtävät. Keskusmetsälautakuntien tehtävät ovat pääosaltaan yksityismetsätalouden edistämistä ja neuvontatehtäviä, minkä lisäksi niille on säännöksillä annettu myös viranomaistehtäviä.

Kun yksityismetsätalouden keskushallinnolle kuuluvia lähinnä toiminnan ohjaukseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä hoidetaan kolmella tasolla, on tehtävien hoidossa päällekkäisyyttä, joka on ehdotuksen mukaan poistettava siten, että metsähallitukselle kuuluvat tehtävät siirretään maa- ja metsätalousministeriölle ja osittain suoraan metsälautakunnille ja että

metsähallituksen yleismetsätalouden osasto lakkautetaan.

Yksityismetsätalouden tehtäviä varten on metsähallituksen yleismetsätalouden osastolla lähes 30 toimihenkilöä, keskusmetsälautakunnissa 95 ja metsälautakunnissa noin 1560. Ministeriön metsäosaston henkilöstömäärä on 11. Sekä keskusmetsälautakuntien että metsälautakuntien henkilöstömenoista rahoitetaan valtionavuuilla yli 90 %.

Keskusmetsälautakunnissa käyttää ylintä päätösvaltaa johtokunta, jonka 11 jäsenestä viisi edustaa metsänomistajia, kaksi metsäteollisuutta ja kaksi metsätyöntekijöitä. Johtokunnassa on lisäksi yksi valtioneuvoston määräämä jäsen ja keskusmetsälautakunnan johtaja. Metsälautakuntien johtokunnissa on kahdeksan jäsentä, joista neljä edustaa metsänomistajia, yksi metsäteollisuutta ja yksi metsätyöntekijöitä. Lisäksi johtokunnissa on kaksi maa- ja metsätalousministeriön määräämää jäsentä. Keskusmetsälautakuntien johtokuntien jäsenmäärää ja kokoonpanoa ehdotetaan muutettavaksi. Metsälautakuntien johtokuntiin ei ole tarpeen tehdä tässä yhteydessä muutoksia.

2.2. Asian valmistelu

Metsähallinnon järjestelyn osalta esitys perustuu 14 päivänä huhtikuuta 1989 muistionsa jättäneen metsähallinnon kehittämistyöryhmän ehdotuksiin. Työryhmä ehdotti, että metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden käyttöä ja hoitoa varten muodostetaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukainen valtion metsälaitos ja että keskusmetsälautakunnista ja metsähallituksen yleismetsätalouden osastosta muodostetaan yksityismetsäkeskus, jolle siirretään keskusmetsälautakuntien tehtävien lisäksi ne metsähallituksen yksityismetsätaloudelliset tehtävät, joita ei ole tarpeen siirtää maa- ja metsätalousministeriölle.

Työryhmän ehdotuksista ovat lausuntonsa antaneet useat ministeriöt, virastot, laitokset, järjestöt sekä läänin- ja maakuntahallinto. Lausuntoja annettiin yli 40, minkä lisäksi muun muassa useat kunnat ovat toimittaneet kannanottonsa asiasta. Suurin osa lausunnonantajista katsoi, että metsähallitusta tulee kehittää budjettisidonnaisena liikelaitoksena eikä perustaa varsinaista valtion liikelaitosta. Yksityismetsätalouden keskushallinnon yksinkertaistamisen katsoi pääosa lausunnonantajista

tarpeelliseksi ja useat kannattivat myös yksityismetsäkeskuksen muodostamista.

Maa- ja metsätalousministeriössä valmisteltua suunnitelmaa metsähallinnon kehittämisestä käsiteltiin tammikuussa 1990 hallinnon kehittämisen ministerivaliokunnassa, joka puolsi ehdotettuja toimenpiteitä. Esitys noudattaa ministerivaliokunnan puoltamaa kehittämislinjaa.

Metsänparannustoiminnan menettelytapojen yksinkertaistamisen osalta esitys perustuu 31 päivänä elokuuta 1990 muistionsa jättäneen metsänparannustoiminnan kehittämistyöryhmän ehdotuksiin, joissa on otettu huomioon myös metsänparannuksen rahoitustoimikunnan (Komiteanmietintö 1989:20) ehdotukset.

Yksityismetsälain valvontaan liittyvien tehtävien vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkатыönä ottaen huomioon Keskusmetsälautakunta Tapion kesäkuussa 1990 tekemä aloite sekä 18 päivänä huhtikuuta 1984 muistionsa jättäneen metsälakiuudistuksen valmistelun johtoryhmän ehdotus metsän uudistamista varten vaadittavan vakuuden asettamisvelvollisuuden poistamisesta.

Esitys kokonaisuudessaan oli luonnoksena maa- ja metsätalousministeriön apuna toimivan metsätalouden neuvottelukunnan käsiteltävänä 11.9.1990.

3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Esityksen toteutuminen merkitsisi sitä, että metsähallituksen yleismetsätalouden osasto lakkautetaan 1.3.1991 ja että maa- ja metsätalousministeriön metsäosastoa vahvistetaan siirtämällä osa metsähallituksen yleismetsätalouden osaston viroista ministeriöön. Virkojen ja tehtävien siirtämisen osalta esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen, jossa ehdotetaan metsähallituksesta lakkautettavaksi 25 virkaa tai tehtävää ja perustettavaksi maa- ja metsätalousministeriöön 13 virkaa.

Esityksen mukaan metsähallitus jatkaisi toimintaansa budjettisidonnaisena liikelaitoksena, jonka tehtävänä olisi käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevia valtion maa-, metsä- ja vesialueita. Metsähallitukseen asetettaisiin 1.3.1991 lukien johtokunta, joka korvaisi nykyisen virkamieskollegion, ja muutettaisiin erillinen luonnonsuojelualueitoimisto luonnonsuojeluosastoksi. Muutoin metsähallituksen

keskus-, piiri- ja alueorganisaation kehittämistä on tarkoitus toteuttaa vuodesta 1992 alkaen, jolloin metsähallitus siirtyisi myös valtion tulo- ja menoarviossa tulosbudjettoinnin piiriin.

Metsähallituksen henkilöstöä on vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesityksessä ehdotettu vähennettäväksi edellä mainitulla 25 toimihenkilöllä. Metsähallituksen organisaation ja johtamisedellytysten kehittämistoimenpiteillä on alustavasti arvioitu voitavan vähentää henkilöstön määrää yhteensä noin 150 toimihenkilöllä 1990-luvun puoliväliin mennessä. Organisaation keventäminen kohdistuisi pääosin laitoksen keskusyksikköön ja piirikuntakonttoreihin.

Maa- ja metsätalousministeriön metsäosaston henkilöstömäärä kaksinkertaistuisi yksityismetsätalouden tehtäviin liittyvien virkojen siirtämisen seurauksena ja edellyttäisi myös metsäosaston toimintatapojen kehittämistä.

Keskusmetsälautakunnat jatkaisivat esityksen mukaan toimintaansa metsäkeskuksina, joiden asema maa- ja metsätalousministeriön ohjaamana yksityismetsätalouden asiantuntijaorganisaationa selkiintyisi. Metsäkeskuksia on tarkoitus lähentää toiminnallisesti toisiinsa, minkä vuoksi vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesityksessä ehdotetaan niiden valtionavun piiriin kuuluvaa henkilöstöä vähennettäväksi kahdeksalla toimihenkilöllä. Lisäksi on tarkoitus uudistaa metsäkeskusten organisaatiota siten, että henkilöstön määrä supistuisi 25—30 toimihenkilöllä nykyisestä vajaan 100 toimihenkilöstä.

Metsänparannushankkeiden suunnittelun ja yksityismetsälain valvontatehtävien keventäminen vähentäisi metsälautakunnissa näihin tehtäviin tarvittavaa työpanosta yhteensä noin 100 työvuodella uusien menettelytapojen vakiinnuttua. Vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesityksessä on metsälautakuntien valtionavun piiriin kuuluvaa henkilöstöä ehdotettu vähennettäväksi 33 toimihenkilöllä. Metsälautakuntien henkilöstömäärän kehittämiselle ei ole tässä vaiheessa asetettu pitemmälle meneviä tavoitteita, sillä metsälautakuntien toiminnan tehostamistoimenpiteet, tehtävien muutostarpeet ja henkilöstötarpeet ovat maa- ja metsätalousministeriön asettaman työryhmän selvittävänä.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä pyritään luomaan edellytykset metsähallinnosta valtiolle aiheutuvien hallinto- ja organisaatiomenojen pysyväisluonteiselle supistamiselle. Organisaatioiden keventämisen ja menettelytapojen yksinkertaistamisen ajoituksessa useammalle vuodelle ovat arviot valtiontaloudellisista kokonaisvaikutuksista tässä vaiheessa varsin alustavia.

Yksityismetsätalouden keskushallinnon järjestelylle ja metsähallituksen organisaation keventämiselle asetettujen tavoitteiden perusteella arvioiden metsähallituksen ja metsäkeskusten palkkaus- ja muut henkilöstömenot supistuisivat 30—40 milj. markalla vuodessa 1990-luvun puoliväliin mennessä. Pääosa tästä toteutuisi metsähallituksen menoissa ja vaikuttaisi laitoksen taloudellista tulosta nostavasti. Vuoden 1991 valtion tulo- ja menoarvioesitykseen sisältyvien metsähallinnon organisaatioiden henkilöstövähennysten välitön säästövaikutus on noin 10 milj. markkaa vuodessa. Tähän sisältyy myös metsälautakuntien henkilöstövähennysten vaikutus valtionapumäärärahoihin.

Metsänparannushankkeiden suunnittelun keventämistoimenpiteet merkitsisivät vakiinnuttuaan, että metsänparannussuunnitelmien laatiminen ja käsittely vähenee vuosittain noin 40 000 kappaleella. Tämä vähentäisi tarkoitukseen käytettävää työpanosta vähintään 100 työvuodella. Vähenevää työpanosta vastaavien palkkausmenojen ja muiden kustannussäästöjen arvioidaan olevan yhteensä noin 20 milj. markkaa vuodessa. Taloudellinen vaikutus jakautuisi metsälautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten kesken. Metsälautakunnissa vapautuisi metsänparannussuunnitelmien käsittelystä vähintään 50 työvuotta vastaava työpanos muihin tehtäviin, mikä merkitsisi muut kustannussäästöt huomioonottaen noin 10 milj. markan suuruisen toimintamenojen uudelleen suuntaamismahdollisuutta muihin tehtäviin. Metsän-

parannussuunnitelmien laatimisesta aiheutuvat kustannukset supistuisivat myös noin 10 milj. markalla vuodessa, mikä pienentäisi vastaavasti lähinnä metsänhoitoyhdistyksille metsänparannusvaroista maksettavia korvauksia. Näin säästyvä 10 milj. markkaa olisi käytettävissä metsänparannustoiminnan laajentamiseen.

Kun metsänparannusasetusta muuttamalla on tarkoitus vähentää myönnettävien metsänparannuslainojen lukumäärää ja korottaa lainojen pienimmän vuotuismaksun suuruutta, vähentyisi lainojen käsittelyyn ja perintään käytettävä työmäärä sekä metsälautakunnissa että lääninhallituksissa ja samalla nopeutuisi metsänparannuslainojen tuloutuminen valtiolle.

Esityksen muut kuin valtiontaloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä. Yksityismetsälain valvonnan yksinkertaistaminen vähentäisi jossain määrin metsänomistajille aiheutuvia kustannuksia, mutta toisaalta metsänparannusrahoituksen ehdot lievästi kiristyisivät.

5. Muita esitykseen liittyviä seikkoja

Esitykseen sisältyviin lakiehdotuksiin on tehty lähinnä metsähallituksesta siirtyvien yksityismetsätalouden tehtävien sekä metsänparannustoiminnan ja yksityismetsälain valvonnan menettelytapojen yksinkertaistamisen edellyttämät muutosehdotukset. Valmistelutyössä on kuitenkin osoittautunut, että eräiden metsälakien sisältöön olisi ilmeistä tarvetta tehdä säännösten selventämistä ja ajantasalle saattamista tarkoittavia muutoksia. Tällaista säädösten uudistamistarvetta on ainakin yksityismetsälain, suojametsistä annetun lain ja metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain osalta. Metsälakien uudistamista on siten tarkoitus jatkaa, mikä edellyttää kuitenkin perusteellisempaa valmistelua kuin mihin tässä yhteydessä on ollut mahdollisuuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki metsähallituksesta

Lailla metsähallituksesta ehdotetaan korvattavaksi vuonna 1987 annettu laki metsähallinnosta. Lain uudistamistarve aiheutuu metsä-

hallituksen tehtävien ja osittain virastoluonteeseen muuttumisesta. Kun yksityismetsätaloutta koskevat metsähallituksen tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi pois metsähallituksesta, se ei enää olisi metsähallintoa varten oleva keskusvirasto, vaan hallinnassaan olevan valtion omaisuuden käytöstä, hoidosta ja suojelusta vastaava valtion laitos.

1 §. Pykälässä määritellään metsähallituksen hallinnollinen asema siten, että se olisi maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion laitos. Metsähallitus jatkaisi siten toimintaansa budjettisidonnaisena liikelaitoksena, johon ei sovelleta valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87). Voimassa olevan lain mukaan metsähallituksen piirihallintoa varten maa jaetaan piirikuntiin ja hoitoalueisiin. Metsähallituksen organisaation joustavan kehittämisen kannalta on tarkoituksenmukaisempaa, että piirihallinnosta ja siihen kuuluvista toiminta- ja tulosityksiköistä säädettäisiin asetuksella.

2 §. Metsähallituksen tehtävät hallinnassaan olevan valtion metsä-, maa- ja vesiomaisuuden osalta säilyisivät ehdotuksen mukaan nykyisellään. Toiminnan päämääräksi on ehdotuksessa määritelty metsähallituksen hallinnassa olevaan omaisuuteen kuuluvien luonnonvarojen kestävä käyttö. Tämä määrittely olisi nykyistä kattavampi ja kuvaisi paremmin sitä, että metsähallituksen hoidossa on merkittävässä määrin muitakin luonnonvaroja kuin metsää. Kestävyyden periaate korostaa uudistuvien luonnonvarojen hoidon ja käytön pitkäjänteisyyttä, vaikka metsähallituksen toimintaa ohjaa soveltuvin osin yleisten liikeperiaatteiden noudattaminen. Kestävän metsätalouden harjoittaminen tarkoittaa muun muassa sitä, ettei taloudellista tulosta pyritä parantamaan metsien tulevia käyttömahdollisuuksia vaarantavilla toimenpiteillä, joita voivat olla ylisuuret hakkuut tai hoitotöiden laiminlyönti.

Metsähallituksen tehtävistä on taloudellisesti merkittävintä metsätalouden harjoittaminen eli puuntuotanto ja markkinointi, jonka osuus laitoksen tuloista on noin 90 %. Metsien monikäyttötarpeita kohdistuu kuitenkin enenevässä määrin valtion maille. Metsähallitus on perinteisesti palvellut asiakkaita paikallisviranomaisena valtionmaita koskevilla asioissa. Laitos ostaa, myy, vaihtaa ja vuokraa alueita sekä luovuttaa otto- ja käyttöoikeuksia. Metsähallituksella on hallinnassaan pääosa perustetuista luonnonsuojelualueista ja muuten suojeltavista valtionmaista. Metsähallituksen hallinnassa

olevilla alueilla on lisäksi monia matkailutarjoitukseen rakennettuja kaava-alueita. Näihin liittyy oleellisena osana puistometsiä sekä moottorikelkkareittejä ja latuverkostoja, joiden hoitaminen tapahtuu tarkoituksenmukaisesti metsähallituksen toimesta. Sen sijaan pääasiassa vakituiseen asumiseen sekä teollisuus- ja liiketarkoitukseen kaavoitettavia alueita on edelleen tarkoitus siirtää rakennushallituksen hallintaan. Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella ehdotetaan 1 momentissa säädettäväksi, että metsähallituksen tehtävään kuuluu myös luonnon- ja ympäristönsuojelu sekä virkistys- ja retkeilypalvelut.

Voimassa olevan lain mukaan metsähallituksen tulee ottaa tehtävässään huomioon työllisyyden hoito. Metsähallituksen toiminnan painottuessa Itä- ja Pohjois-Suomeen ehdotetaan työllisyyden hoitoon liittyvien näkökohtien huomioon ottaminen säilytettäväksi metsähallituksen toimintaan kuuluvana asiana.

Pykälän 2 momentin mukaan metsähallituksen tulisi suorittaa ne toimeksiantotehtävät, jotka maa- ja metsätalousministeriö tai luonnonsuojelualueiden osalta ympäristöministeriö sille antaa. Metsähallituksen tulisi valtion laitoksena huolehtia myös niistä tehtävistä ja toimeksiannoista, jotka sille erikseen säädetään tai määrätään. Tällaisia tehtäviä on metsähallitukselle säädetty vesilaissa (264/61) puutavaran uuttoon liittyen. Metsähallituksen nykyiset tehtävät muuttuisivat kuitenkin siten, ettei sille enää kuuluisi muun kuin valtion metsätalouden valvonta ja edistäminen.

3 §. Pykälän sisältö on samansisältöinen voimassa olevan säännöksen kanssa.

4 §. Pääosassa metsähallituksen tehtäviä voidaan toimintaan soveltaa yleisiä liikeperiaatteita. Metsähallituksen liikelaitosluonteeseen selvittämiseksi ehdotetaan 1 momentissa säädettäväksi, että metsähallituksen tulee noudattaa yleisiä liikeperiaatteita, ellei tästä tai muusta laista taikka niiden nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä muuta johdu. Metsähallituksen mahdollisuuksia toimia pelkästään liikeperiaatteiden mukaan rajoittavatkin useat lait ja niiden nojalla annetut alempiasteiset säännökset. Muun muassa luonnonsuojelulaki (71/23) sekä luonnonsuojelualueita koskevat lait ja asetukset, työllisyyslaki (275/87), laki oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia (687/78), asetus valtion rakennusmaan hallinnosta (26/72), kalastuslaki (286/82), metsästyslaki (290/62), po-

ronhoitolaki (848/90) ja suojametsälaki (196/22). Metsähallituksen toimintaa rajaavien säästöjen muuttamista ei tässä yhteydessä ehdoteta.

Pykälän 2 momentin mukaan säädettäisiin asetuksella puun markkinointia sekä muiden tuotteiden ja palvelusten myyntiä koskevista metsähallituksen valtuuksista. Tämä vastaa sisällöltään voimassa olevaa säännöstä.

5 §. Metsähallituksen tavoitteiden ja toimintalinjojen määrittelyssä joudutaan yhteensovittamaan erilaisia yhteiskuntapoliittisia tavoitteita. Käytännön johtamisedellytysten parantamiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että metsähallituksen toimintalinjojen ja -puitteiden määrittelyyn osallistuisi myös laitoksen ulkopuolisia asiantuntijoita ja henkilöstön edustajia. Ehdotuksen mukaan metsähallituksessa olisi johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Johtokunta korvaisi metsähallituksen istunnon, jonka jäseninä ovat viraston ylimmät virkamiehet.

6 §. Pykälä sisältää yleisen asetuksenantovaltuuden.

1.2. Laki metsäkeskuksista ja metsälautakunnista

Lailla metsäkeskuksista ja metsälautakunnista ehdotetaan korvattavaksi laki keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista. Keskusmetsälautakuntien nimi ehdotetaan muutettavaksi metsäkeskukseksi, joka kuvaa paremmin niiden asiantuntijaorganisaatioluonnetta ja tehtäviä yksityismetsätalouden hallinnossa.

Pykälät 5, 7, 12 ja 15 ovat ehdotuksessa samansisältöisinä voimassa olevien säännösten kanssa.

Ehdotuksen pykälät 1—2, 8, 9, 10—11 ja 13 ovat muutoin samansisältöisinä voimassa olevien säännösten kanssa paitsi, että niihin on tehty keskusmetsälautakuntien nimen muuttamisedotuksesta tai metsähallituksen tehtävien maa- ja metsätalousministeriölle siirtämisestä johtuvat muutokset.

3 §. Pykälässä määritellään yleispiirteisesti metsäkeskusten ja metsälautakuntien hallinnollinen asema ja keskinäiset suhteet. Keskusmetsälautakunnat toimivat nykyisin metsähallituksen valvonnan alaisina. Ehdotettuun metsähallituksen tehtävien järjestelyyn liittyen metsäkeskusten valvonta siirtyisi maa- ja metsätalousministeriölle.

Metsälautakuntien toiminnan ohjaus on tarkoituksenmukaista säilyttää metsäkeskusten tehtävänä. Vastuu metsälautakuntien toiminnan valvonnasta siirtyisi maa- ja metsätalousministeriölle, jonka olisi käytännöllisistä syistä tarkoituksenmukaista käyttää metsäkeskuksia apuna valvonnassa. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että metsäkeskukset hoitavat metsälautakuntien toimintaan kohdistuvia valvontatehtäviä maa- ja metsätalousministeriön ohjeiden mukaisesti.

4 §. Metsähallitukselle kuuluvat yksityismetsätalouden tehtävät ehdotetaan järjestettäväksi siten, että keskushallinnolle soveltuvat hallintopäätösaasiat siirretään maa- ja metsätalousministeriölle ja muut hallintopäätösaasiat lähinnä metsälautakunnille. Tämä järjestely selventäisi metsäkeskusten asemaa yksityismetsätalouden asiantuntija- ja suunnitteluorganisaatioina. Metsäkeskuksille kuuluisi varsin vähän varsinaisia hallintopäätösaasioita, jolloin niiden tehtävät painottuisivat yksityismetsätalouden toimintalinjojen ja -tapojen kehittämiseen, tähän liittyvään yhteensovittamiseen sekä suositusten ja ohjauksen antamiseen metsälautakunnille ja sitä kautta yksityismetsätalouden toimintakenttään.

Metsäkeskusten tehtävien luonne huomioon ottaen olisi perusteltua, että metsäkeskusten johtokunnissa olisi nykyisin edustettuina olevien järjestöjen lisäksi myös metsäalan toimihenkilöjärjestöjen ja metsätaloudessa toimivien koneyritysten edustus. Yksityismetsätalouden neuvonta-, suunnittelu- ja toimeenpanotehtävät ovat käytännössä suurelta osin metsäalan toimihenkilöiden vastuulla. Metsätöiden nopeasti koneellistuessa metsäkoneyritysten merkitys metsätalouden toimivuudelle korostuu 1990-luvun kuluessa.

Ottaen lisäksi huomioon, että ruotsinkielisen metsäkeskuksen alueella toimii kaksi metsälautakuntaa ja suomenkielisellä alueella 17 metsälautakuntaa, voisi ruotsinkielisen metsäkeskuksen johtokunta olla käytännöllisistä syistä jäsenmäärältään suomenkielisen metsäkeskuksen johtokuntaa suppeampi.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Metsäkeskus Tapion johtokunnan kokoonpanosta. Ehdotuksen mukaan johtokunnan jäsenmäärä ja kokoonpano muuttuisi nykyisestä siten, että johtokunnan jäsenmäärä kasvaisi kahdella, joista toinen olisi valtion edustaja ja toinen edustavimman metsäkoneyritysten järjestön ehdotuksesta määrätty jäsen.

Lisäksi johtokunnan kokoonpanoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että edustavimman metsätyöntekijöiden järjestön ehdotuksesta määrättäisiin yksi jäsen nykyisen kahden sijasta ja että metsäalan edustavimman toimihenkilöjärjestön ehdotuksesta määrättäisiin yksi jäsen johtokuntaan.

Pykälän 2 momentin ehdotuksen mukaan Skogscentralen Skogskulturin johtokunnan jäsenmäärä supistuisi kahdeksaan nykyisen yhdenoista sijasta siten, että metsänomistajien järjestön ehdotuksesta määrättyjen jäsenten määrä supistuisi kahdella sekä metsäteollisuuden järjestön ja metsätyöntekijöiden järjestön ehdotuksesta määrättyjen jäsenten määrä kumpikin yhdellä ja että metsäalan edustavimman toimihenkilöjärjestön ehdotuksesta määrättäisiin yksi jäsen, joka olisi uusi jäsen johtokunnan nykyiseen kokoonpanoon verrattuna.

Kun metsänomistajia edustavien jäsenten osuus metsäkeskusten johtokunnissa ehdotuksen mukaan supistuisi, ehdotetaan pykälän 4 momentissa säädettäväksi, että johtokunnan puheenjohtaja on valittava jäsenistä, jotka on määrätty edustavimman metsänomistajien järjestön ehdottamista henkilöistä.

Valtioneuvostossa käsiteltävien asioiden määrän vähentämiseksi ehdotetaan pykälän 5 momentissa säädettäväksi, että maa- ja metsätalousministeriö määrää kesken toimikautta eronneen tai kuolleen jäsenen tai varajäsenen tilalle uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

6 §. Pykälän 2 momenttiin on lisätty viittaus metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettuun lakiin, jota koskeva hallituksen esitys on annettu vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen liittyvänä esityksenä eduskunnalle.

14 §. Kun metsähallitukselle ei tulisi enää kuulumaan tämän lain mukaisia tehtäviä, ehdotetaan, että lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Säännösehdotus on samansisältöinen kuin yksityismetsälain ja metsänparannuslain muutosehdotusten vastaavat säännökset.

1.3. Yksityismetsälaki

2 §. Voimassa olevan säännöksen mukaan viljelyllä toteutettava metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu on tehtävä metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan. Lisäksi on

ennen hakkuuta asetettava metsälautakunnan vaatima riittävä vakuus uuden kasvun aikaansaamisesta ja turvaamisesta.

Ehdotuksen mukainen säännös sisältää kolme asiallista muutosta voimassa olevaan säännöksen. Ensinnäkin metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu tulisi mahdolliseksi tilakohtaisen metsätaloussuunnitelman perusteella. Erillisen hakkuu- ja uudistamissuunnitelman laatiminen ja metsälautakunnassa hyväksyttäminen olisi myös edelleen mahdollista. Toiseksi metsätaloussuunnitelman käyttäminen tai erillisen hakkuu- ja uudistamissuunnitelman laatimista edellytettäisiin kaikilta uudistushakkuilta ja niitä seuraavilta uudistamistoimenpiteiltä. Nykyisin hakkuu- ja uudistamissuunnitelma on laadittava vain viljelyllä toteutettavaa uudistamista ja sitä edeltävää hakkuuta varten. Kolmanneksi ehdotetaan luovuttavaksi uuden kasvun aikaansaamiseksi vaadittavan vakuuden asettamisvelvollisuudesta.

Tilakohtaisia metsätaloussuunnitelmia on tällä hetkellä runsaalla puolella metsänomistajista ja metsätaloussuunnitelmat ovat edelleen yleistymässä. Metsätaloussuunnitelma sisältää muun muassa 10-vuotiskaudelle tarkoitetut ehdotukset uudistettavista metsistä ja niillä toteutettavista hakkuista ja uudistamistoimenpiteistä. Metsätaloussuunnitelman tiedot eivät ole niin yksityiskohtaisia kuin nykyisin metsälautakunnan hyväksymässä hakkuu- ja uudistamissuunnitelmassa edellytetään, mutta tiedot ovat kuitenkin yksityismetsälain valvonnan kannalta riittäviä. Kun vielä otetaan huomioon, että pääosa metsätaloussuunnitelmista on metsälautakuntien laatimia, voidaan yksityismetsälain valvontaan liittyviä metsälautakuntien tehtäviä selvästi keventää ottamalla yksityismetsälain valvonnassa käyttöön metsätaloussuunnitelmat vaihtoehtona erillisen hakkuu- ja uudistamissuunnitelman käytölle. Hakkuu- ja uudistamissuunnitelmia tulee metsälautakuntien hyväksyttäväksi vuosittain 50 000—60 000. Tätä määrää voitaisiin pienentää ainakin puoleen. Tämä toimenpide pienentäisi myös metsänomistajille aiheutuvia kustannuksia sikäli, ettei metsätaloussuunnitelman perusteella metsiään käyttäville metsänomistajille aiheutuisi erillisen hakkuu- ja uudistamissuunnitelman laatimiskustannuksia.

Ehdotuksen mukaan metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu olisi tehtävä metsälautakunnan toimesta laaditun tai kysymyksessä olevan hakkuun osalta tarkastaman metsäta-

loussuunnitelman perusteella taikka metsälautakunnan määräajaksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan. Metsätaloussuunnitelmaan perustuva metsän uudistaminen edellyttäisi menettelytapana yleensä sitä, että metsänomistaja tai hakkuuoikeuden omistaja ilmoittaisi hakkuuilmoituksessa, mitkä metsätaloussuunnitelmassa ehdotetut uudistushakkuut aiotaan toteuttaa ja mihin mennessä uudistamistoimenpiteet suorittaa. Metsälautakunta, jolla on yleensä metsätaloussuunnitelman tiedot käytössään, voisi harkita, edellyttääkö ilmoitus muita valvontatoimenpiteitä kuin tarpeellisten tietojen tallentamisen. Yleensä ei maastossa suoritettavia valvontatoimenpiteitä tässä yhteydessä tarvita.

Lähinnä siirtymävaiheen hallitukseksi ohjaamiseksi ehdotetaan pykälässä säädettäväksi, että edellytyksistä tehdä metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu metsätaloussuunnitelman perusteella säädettäisiin tarvittaessa asetuksella.

Se säännösehdotukseen sisältyvä muutos, että säännös koskisi myös luontaista metsänuudistamista ja siihen liittyvää hakkuuta, olisi tarkoituksenmukainen metsäverotuksen toimeenpanoon liittyvien metsälautakunnan tehtävien hoitamiseksi ja samalla varmistaisi metsänomistajille kuuluvien veronhuojennusosuuksien toteutumisen.

Metsän uudistamistöitä varten vaadittavan vakuuden asettamisvelvollisuudesta luopuminen keventäisi metsälautakuntien tehtäviä sikäli, ettei metsälautakuntien tarvitsisi ylläpitää 300 000 metsänomistajan vakuuksien seurantarjestelmää. Näin säästyisi vähintään 1—2 työvuoden suuruinen työpanos metsälautakuntaa kohti. Vakuusjärjestelmän ylläpitäminen on käynyt vuosikymmenien kuluessa sikälikin tarpeettomaksi, että metsän uudistamismenetelmät ja uudistamisesta aiheutuvat kustannukset ovat vakiintuneet metsätalouden harjoittamiseen kuuluviksi normaaleiksi asioiksi. Lisäksi metsänomistajat hoitavat raha-asioitaan muutoinkin pankkilaitoksen avulla. Mikäli metsänomistaja laiminlyö metsän uudistamisen edellyttämien töiden suorittamisen, metsälautakunnalla on yksityismetsälain mukaiset keinot töiden teettämiseen. Tältä osin yksityismetsälakiin ei ehdoteta muutoksia.

3 §. Pykälässä määritellään metsälautakuntien valvonnan ja ohjauksen järjestäminen niiden valvoessa yksityismetsälain noudattamista. Säännös on yhdenmukainen metsäkeskuksia ja

metsälautakuntia koskevan lakiehdotuksen 3 §:n kanssa. Metsälautakunnat toimisivat yksityismetsälain tehtävissä maa- ja metsätalousministeriön valvonnan ja metsäkeskusten ohjauksen alaisena.

7 §. Hakkuuilmoituksen tekemisaikaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että hakkuuilmoitus tulisi tehdä seitsemän päivää ennen hakkuun alkamista. Nykyisin hakkuuilmoitus on tehtävä kolme päivää ennen. Hakkuuilmoituksen tekemisaikakohdan aikaistamisehdotus liittyy edellä käsiteltyyn mahdollisuuteen suorittaa uudistushakkuu metsätaloussuunnitelman perusteella. Seitsemän päivän kuluessa metsälautakunnalla olisi käytännössä mahdollisuus tarkistaa hakkuuilmoituksen tiedot maastossa. Nykyinen kolme päivän määräaika on käytännössä liian lyhyt.

Hyväksyessään erillisen hakkuu- ja uudistamissuunnitelman metsälautakunta saa riittävät tiedot yksityismetsälain valvontaa varten, joten hakkuuilmoituksen tekeminen on näissä tapauksissa tarpeetonta. Ilmoitusvelvollisuuden keventämiseksi ehdotetaan, ettei hakkuuilmoitusta tarvitse tehdä, jos kysymyksessä on metsälautakunnan määräajaksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukainen hakkuu.

8 §. Pykälän sisältöä on täsmennetty siten, että katselmuksen pitämisvelvollisuus koskee tapausta, jossa metsä on käytetty vastoin metsälautakunnan hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa. Metsätaloussuunnitelmasta poikkeaminen ei luonnollisestikaan voi johtaa katselmukseen muutoin kuin sillä perusteella, että on tapahtunut ilmeinen metsän hävitys.

11 §. Voimassa olevan säännöksen mukaan metsälautakunnan tulee pitää luetteloa rauhoitetuista ja hakkuukiellonalaisista metsistä sekä metsistä, joita käytetään metsälautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan. Metsälautakunta joutuu seuraamaan uudistushakkuualueita joka tapauksessa siihen saakka, kunnes uuden kasvun aikaansaamiseksi ja turvaamiseksi tarpeelliset toimenpiteet on tehty. Tässä mielessä ei ole eroa sillä, onko uudistushakkuu tehty määräajaksi hyväksytyn hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan tai edellä käsitellyn metsätaloussuunnitelman perusteella. Pykälän 1 momentin sisältöä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että metsälautakunnan tulisi pitää luetteloa myös niistä alueista, joilla on tehty metsän uudistushakkuu, mutta joilla

uuden kasvun turvaamistyöt ovat keskeneräisenä.

Luettelokaavojen vahvistamista koskeva pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi käytännössä tarpeettomana.

12 §. Pykälän 1 momentissa tarkoitettu metsälautakunnan hyväksymä suunnitelma ehdotetaan täsmennettäväksi metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa tarkoittavaksi.

16 §. Pykälän 1 momentin mukaan metsähallitukselle kuuluva valitusten käsittely ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriölle metsähallituksen yksityismetsätaloutta koskevien tehtävien siirtämiseen liittyvänä toimenpiteenä. Samalla ehdotetaan valitusten käsittelyä yksinkertaistettavaksi siten, etteivät metsäkeskukset toimisi enää valitusviranomaisena.

20 §. Rakennuslain 124 a §:n (556/81) mukaan asema-, rakennus- tai rantakaava-alueella ei saa suorittaa muun muassa puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman kunnanhallituksen lupaa. Sama toimenpidekielto on voimassa myös alueella, joka on rakennuskiellossa asema- tai rakennuskaavan laatimista tai muuttamista varten.

Koska kyseisten alueiden metsätaloudellinen merkitys on vähäinen ja metsätalouskäyttö toissijaista, olisi tarkoituksenmukaista jättää tällaiset alueet yksityismetsälain soveltamisen ulkopuolelle tarpeettomien hallintotehtävien välttämiseksi. Tämän perusteella ehdotetaan säädettäväksi, ettei yksityismetsälakia sovelleta asema-, rakennus- tai rantakaava-alueilla, lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita, eikä rakennuskaavan laatimiseksi toimenpidekiellossa olevilla alueilla.

21 §. Lain täytäntöönpanon johto ja valvonta ehdotetaan siirrettäväksi metsähallitukselta maa- ja metsätalousministeriölle metsähallinnon tehtävien järjestelyyn liittyvänä toimenpiteenä.

1.4. Laki suojametsistä

Suojametsistä vuonna 1922 annettuun lakiin ehdotetaan tässä yhteydessä tehtäväksi yksityismetsätaloutta koskevien metsähallituksen tehtävien siirtämiseen liittyvät muutokset. Ehdotuksessa on lisäksi otettu huomioon valtioneuvostossa käsiteltävien asioiden vähentämistavoite.

1 §. Metsämaa-alueiden määrääminen suojametsäalueiksi ehdotetaan siirrettäväksi valtioneuvostolta maa- ja metsätalousministeriölle.

2 §. Kotitarvepuiden ottoa ja porojen laiduntamista suojametsäalueella koskevien rajoitusten antaminen ehdotetaan siirrettäväksi valtioneuvostolta maa- ja metsätalousministeriölle. Pykälän 1 momentin sisältöä on ehdotuksessa täsmennetty niin, että säännös koskee muuta kuin valtion omistamaa metsää.

3 §. Säännöstä on täsmennetty niin, että kotitarvepuun ottaminen valtion metsästä tapahtuisi metsähallituksen osoituksen mukaan.

5 §. Yhdenmukaisesti 1 ja 2 pykälän kanssa ehdotetaan valtioneuvoston päätösvalta siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriölle.

7 §. Muutosehdotus liittyy metsähallituksen tehtävien siirtämiseen.

9 §. Säännöksen sisältöä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että lain noudattamisen valvonta kuuluu metsähallitukselle valtion omistamilla metsäalueilla ja asianomaiselle metsälautakunnalle muilla metsäalueilla.

1.5. Metsänparannuslaki ja siihen liittyvät lait

Metsänparannuslakiin ehdotetuista muutoksista aiheutuu pääosa metsähallitukselle kuuluvien tehtävien siirtämisestä joko maa- ja metsätalousministeriölle tai metsälautakunnalle. Ehdotukseen sisältyy myös metsänparannushankkeiden suunnittelua ja rahoittamista koskevien menettelytapojen yksinkertaistamiseen liittyviä muutoksia.

Ehdotuksen pykäliin 20—21, 26—27, 31, 37—40 on tehty muutokset, joilla metsähallitukselle kuuluvat tehtävät siirretään maa- ja metsätalousministeriölle ja eräissä yksittäisasi- oissa metsälautakunnalle.

5 §. Pykälän 1 momentissa luettelaa metsänparannustylälajit. Kun menettelytapojen keventämiseksi ehdotetaan metsäojitus ja metsäojituksen kunnostus yhdistettäväksi yhdeksi työlajiksi, on luettelosta poistettu metsäojituksen kunnostus.

Pykälän 2 momentissa säädetään metsäojituksen käsitteestä, johon ehdotuksen mukaan sisältyy myös metsäojituksen kunnostus. Tämän vuoksi ehdotetaan myös 17 §:n 1 momentin, 24 ja 36 §:n, 37 §:n 1 momentin, 38 ja 39 §:n säännöksistä poistettavaksi maininta metsäojituksen kunnostuksesta.

11 §. Pykälä sisältää metsänparannusvyöhykkeiden ja avustuksen määräytymistä koskevat perussäännökset. Metsänparannusavustuksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 70 prosentista 80 prosenttiin. Ehdotus liittyy 13 §:n 1 momentin kumoamiseen siten, että avustuksen enimmäismäärä olisi 80 prosenttia silloinkin, kun maanomistajalle ei myönnetä metsänparannuslainaa.

13 §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Avustuksen suuruudesta säädettäisiin asetuksella myös silloin, kun maanomistaja luopuu lainasta.

22 §. Pykälän 1 momentti sisältää metsänparannussuunnitelmien laatimista koskevan perussäännöksen. Ehdotuksen mukaan suunnitelma laadittaisiin vain silloin, kun se on rahoituksen myöntämisen tai hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellista. Nykyisin laaditaan aina metsänparannussuunnitelma, jonka metsälautakunta hyväksyy. Ehdotuksen toteuttaminen merkitsisi suunnitelmien säännönmukaisesta laatimisesta luopumista ja merkittävää työpanoksen ja kustannusten pienenemistä hankkeiden suunnittelussa ja suunnitelmien käsittelyssä. Silloin kun suunnitelman laatiminen ei olisi tarpeellista, metsänparannusrahoitus myönnettäisiin hankkeen tultua hyväksyttävällä tavalla toteutetuksi.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi valtuutussäännös siitä, että asetuksella ja maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä voidaan antaa tarkempia säännöksiä ja määräyksiä suunnitelman tarpeellisuudesta. Suunnitelma olisi tarpeellinen useita maanomistajia koskevilla ojitus- ja tiehankkeissa sekä joissakin tapauksissa hankkeen rahoituskelpoisuuden selvittämiseksi.

29 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Metsähallitukselle nykyisin kuuluva tehtävä siirtyisi asianomaiselle metsälautakunnalle.

30 §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi edellisen pykälän 2 momenttia vastaavasti.

34 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi avioliittolain (234/29) 38 §:n 1 momentin muuttamisen (411/87) johdosta.

41 §. Pykälässä säädetään metsänparannuslainan perimisestä, kun kiinteistön omistusoikeus on siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa. Metsähallitukselle kuuluvat perimistehtävät ehdotetaan siirrettä-

väksi lääninhallituksille, jotka muutoinkin hoitavat lainojen perinnän.

42 §. Lykkäyksen myöntäminen valtion saamisen takaisin maksamiseen ehdotetaan siirrettäväksi metsähallitukselta lääninhallituksille.

44 §. Lain täytäntöönpanon johto ja valvonta ehdotetaan kuuluvaksi maa- ja metsätalousministeriölle, koska metsähallitukselle ei ehdotuksen mukaan tulisi kuulumaan tämän lain mukaisia tehtäviä.

45 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Asioiden käsittelyn yksinkertaistamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista alistaa metsälautakunnan yksittäisiä metsänparannushankkeita koskevia päätöksiä maa- ja metsätalousministeriön vahvistettavaksi.

Lapin vajaatuloisten metsien kunnostamisesta annetun lain 4 ja 5 §:ä ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsähallitukselle kuuluvat tehtävät siirtyisivät maa- ja metsätalousministeriölle.

Tilan yhteisöomistajien osallistumisesta metsänparannushankkeeseen annetun lain 1 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsähallitukselle kuuluva tehtävä siirtyisi maa- ja metsätalousministeriölle.

1.6. Laki metsänhoitoyhdistyksistä

6 §. Pykälän sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsänhoitoyhdistykseltä poistuu velvollisuus lähettää sääntönsä yhdistysrekisteriin merkittäväksi keskusmetsälautakunnan välityksellä.

7 §. Pykälään sisältyvä viittaus yhdistyslain soveltamiseen on muutettu voimassa olevaa yhdistyslakia tarkoittavaksi.

9 §. Metsähallitukselle muutoksenhakuviranomaisena kuuluva tehtävä ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriölle. Voimassa olevaan pykälän 2 momenttiin sisältyvä säännös muutoksen hakemisesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta voidaan poistaa, koska muutoksenhausta hallintoasioissa on säädetty erikseen.

1.7. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta

Metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 4 §:ä, 5 §:n 1 momenttia, 7 §:ä, 8 §:n 1 momenttia, 9 §:n 1 ja 2 momenttia ja 10 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, et-

tä voimassa olevien säännösten mukaan metsähallitukselle kuuluvat tehtävät siirtyisivät maa- ja metsätalousministeriölle. Jotta lain valvonta- ja tarkastustehtäviä voitaisiin käytännössä hoitaa tarkoituksenmukaisella tavalla, ehdotetaan 4 §:ssä ja 9 §:n 2 momentissa, että valvonnassa ja tarkastuksen suorittamisessa voidaan käyttää apuna maa- ja metsätalousministeriön määräämiä henkilöitä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Hallituksen esityksen sisältäessä useita lakiehdotuksia, joilla on tarkoitus uudelleen järjestellä metsähallinnolle kuuluvien tehtävien hoitoa eri organisaatioiden välillä sekä uudistaa metsänparannustoimintaan ja yksityismetsien käytön valvontaan liittyviä menettelytapoja, edellyttäisi lakien täytäntöönpano voimassa olevien lakien nojalla annettujen asetusten laaja-alaista uusimista.

Ehdotetun metsähallitusta koskevan lain täytäntöönpanosta säädettäisiin asetuksella, joka sisältäisi säännökset laitoksen johtokunnasta, tehtävistä ja organisaatiosta, piiri- ja aluehallinnosta, ylimmän johdon tehtävistä, asioiden käsittelystä ja muista metsähallituksen toimintaa ohjaavista perusteista. Lain 4 §:n 2 momentin nojalla säädettäisiin myös metsähallituksen valtuuksista päättää puun markkinoinnista sekä muiden tuotteiden ja palvelusten myynnistä ottaen huomioon yleisten liikeperiaatteiden soveltaminen metsähallituksen toimintaan.

Metsäkeskuksia ja metsälautakuntia koskevan lain täytäntöönpano edellyttäisi kokonaan uuden asetuksen antamista, joskin muutokset voimassa olevaan asetukseen olisivat pääosin teknisluonteisia.

1.

Laki metsähallituksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Metsähallitus on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion laitos.

Yksityismetsälakiin ehdotettujen muutosten nojalla annettaisiin yksityismetsäasetuksen muutos, jolla säädettäisiin niistä menettelytapoista, joilla yksityismetsälain valvonnan keventäminen käytännössä toteutettaisiin.

Metsänparannuslakiin ehdotettujen muutosten johdosta tulisi metsänparannusasetus suurelta osin muutettavaksi. Metsänparannushankkeiden suunnittelun keventämisen ohjaamista varten tulisi maa- ja metsätalousministeriön antaa tarvittavat ohjeet ja määräykset.

Ehdotettujen lakien täytäntöönpanoon liittyviä asetusluonnoksia valmistellaan maa- ja metsätalousministeriössä tarkoituksella, että ne voitaisiin toimittaa tarvittaessa eduskunnalle esityksen käsittelyn yhteydessä käytettäväksi.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Esitys liittyy maa- ja metsätalousministeriön ja metsähallituksen virkojen ja tehtävien järjestelyn osalta vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen, ja se tulisi siten käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

Lakien täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä ennen niiden voimaan tuloa. Lakien voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävinä olevat asiat siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriön ja metsänparannuslain osalta myös metsälautakuntien ja lääninhallitusten käsiteltäväksi uusien lakien mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

2 §

Metsähallituksen tehtävänä on hoitaa, käyttää ja suojella hallinnassaan olevaa valtion

metsä-, maa- ja vesiomaisuutta päämääränä omaisuuteen kuuluvien luonnonvarojen kestävä käyttö. Tähän tehtävään kuuluu puuntuotanto ja markkinointi. Metsähallituksen tehtävään kuuluu myös luonnon- ja ympäristönsuojelu sekä virkistys- ja retkeilypalvelut. Tehtävänsä suorittaessaan metsähallituksen tulee ottaa huomioon työllisyyden hoitoon liittyvät näkökohdat.

Metsähallituksen tulee suorittaa ne toimeksiantotehtävät, jotka maa- ja metsätalousministeriö tai luonnonsuojelualueiden osalta ympäristöministeriö sille antaa, sekä huolehtia niistä tehtävistä ja toimeksiantoista, jotka metsähallitukselle erikseen säädetään tai määrätään.

3 §

Valtion metsä-, maa- ja vesiomaisuus, jota ei ole määrätty muun viranomaisen hallintaan, kuuluu metsähallituksen hallintaan ja hoitoon.

4 §

Metsähallituksen tulee noudattaa toiminnassaan yleisiä liikeperiaatteita, jollei tästä tai

muusta laista taikka niiden nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä muuta johdu.

Metsähallituksen valtuuksista päättää puun markkinoinnista valtion metsistä sekä muiden tuotteiden ja palvelusten myynnistä säädetään asetuksella.

5 §

Metsähallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

6 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

7 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan metsähallinnosta 13 päivänä helmikuuta 1987 annettu laki (138/87) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

L a k i

metsäkeskuksista ja metsälautakunnista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yksityismetsätalouden edistämistä ja, sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään, yksityismetsätaloutta koskevien lakien noudattamisen valvontaa koskevia tehtäviä hoitavat metsäkeskukset ja metsälautakunnat.

Yksityismetsätaloudella tarkoitetaan tässä laissa muuta kuin valtion harjoittamaa metsätaloutta.

2 §

Metsäkeskuksia on kaksi, toinen pääasiallisesti suomenkielistä ja toinen pääasiallisesti ruotsinkielistä aluetta varten. Niiden toiminta-alueet määrää valtioneuvosto.

Metsälautakuntien lukumäärän ja toimintapiirit määrää valtioneuvosto.

3 §

Metsäkeskukset ovat maa- ja metsätalousministeriön valvonnan alaisia. Metsäkeskukset ohjaavat metsälautakuntien toimintaa ja hoita-

vat metsälautakuntien toimintaan kohdistuvia valvontatehtäviä maa- ja metsätalousministeriön ohjeiden mukaisesti. Metsänparannustoiminnan osalta noudatetaan kuitenkin, mitä metsänparannuslaissa (140/87) säädetään.

4 §

Metsäkeskus Tapion ylintä johtoa varten on johtokunta, johon kuuluu kolmesta jäsenestä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenistä yksi on metsäkeskuksen johtaja, jonka varajäsenenä on metsäkeskuksen apulaisjohtaja. Valtioneuvosto määrää johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet. Johtokunnassa tulee olla kaksi valtion edustajaa. Muista jäsenistä viisi on määrättävä edustavimman metsänomistajien järjestön, kaksi edustavimman metsäteollisuuden järjestön, yksi edustavimman metsätyöntekijöiden järjestön, yksi metsäalan edustavimman toimihenkilöjärjestön

ja yksi edustavimman metsäkoneyrittäjien järjestön ehdottamista henkilöistä.

Skogscentralen Skogskulturin ylintä johtoa varten on johtokunta, johon kuuluu kahdeksan jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenistä yksi on metsäkeskuksen johtaja, jonka varajäsenenä on metsäkeskuksen apulaisjohtaja. Valtioneuvosto määrää johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet. Jäsenistä yhden tulee olla valtion edustaja. Muista jäsenistä kolme on määrättävä edustavimman metsänomistajien järjestön, yksi edustavimman metsäteollisuuden järjestön, yksi edustavimman metsäyöntekijöiden järjestön ja yksi metsäalan edustavimman toimihenkilöjärjestön ehdottamista henkilöistä.

Mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään jäsenistä, koskee vastaavasti varajäseniä.

Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja on valittava jäsenistä, jotka on määrätty edustavimman metsänomistajien järjestön ehdottamista henkilöistä.

Jos jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikautensa, määrää maa- ja metsätalousministeriö saman järjestön ehdotuksesta kuin jäsen tai varajäsen on määrätty hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

5 §

Metsälautakunnan ylintä johtoa varten on johtokunta, johon kuuluu kahdeksan jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet määrää maa- ja metsätalousministeriö. Johtokunnassa tulee olla kaksi valtion edustajaa. Muista jäsenistä neljä on määrättävä asianomaisen metsälautakunnan toimintapiirissä toimivien metsänhoitoyhdistysten edustajien kokouksen, yksi edustavimman metsäteollisuuden järjestön ja yksi edustavimman metsäyöntekijöiden järjestön ehdottamista henkilöistä. Mitä edellä 1 momentissa säädetään jäsenistä, koskee vastaavasti varajäseniä.

Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Nämä on valittava jäsenistä, jotka on määrätty 1 momentissa tarkoitettujen kokousten ehdotuksesta.

6 §

Valtion tulo- ja menoarvioon otetaan vuosittain määräraha, jonka puitteissa metsäkeskuksille ja metsälautakunnille suoritetaan valtion-

apua niille annetuista tehtävistä aiheutuviin kulutus- ja sijoitusmenoihin sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriö myöntää ja maksaa 1 momentissa tarkoitettujen valtionavut sekä valvoo niiden käyttöä.

7 §

Metsälautakunnan antamasta ammattiavusta peritään maa- ja metsätalousministeriön määräämien perusteiden mukaiset toimitusmaksut. Toimitusmaksujen suuruuden tulee vastata ammattiavun antamisesta metsälautakunnalle aiheutuvia keskimääräisiä kokonaiskustannuksia. Toimitusmaksut voidaan kuitenkin määrätä kokonaiskustannuksia alemmiksi, milloin sitä yksityismetsätalouden edistämisen tai alueen sijainnin kannalta taikka muusta erityisestä syystä on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

8 §

Metsäkeskus ja metsälautakunta voivat hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muiden viranomaisten luona. Ne eivät kuitenkaan saa harjoittaa kauppaa ostamalla ja myymällä metsänhakkuuoikeuksia tai puutavaraa eivätkä harjoittaa muuta elinkeinotoimintaa, joka ei liity lautakunnan tarkoituksen toteuttamiseen.

9 §

Metsäkeskuksen ja metsälautakunnan johtokunnan jäsen ja toimihenkilö toimivat metsäkeskukselle ja metsälautakunnalle annetuissa lainvalvontatehtävissä, metsänparannuslain toimeenpanossa sekä varojen käytössä virkamiehen vastuulla.

Metsäkeskuksen ja metsälautakunnan huolehtiessa yksityismetsälain (412/67), suojametsälain (196/22), metsänparannuslain, Lapin vajaanottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain (1057/82), metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (558/50) ja metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (/) mukaisista hallintotehtävistä niiden on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/82), tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) ja yleisten asiakirjain julkisuudesta annetussa laissa (83/51) säädetään.

10 §

Hallinnon ja tilien tarkastamista varten metsäkeskuksella ja metsälautakunnalla on oltava kaksi neljäksi vuodeksi kerrallaan valittua ti-

lintarkastajaa varamieherineen sekä vuodeksi kerrallaan valittu valvontatilintarkastaja.

Tilintarkastajat määrää maa- ja metsätalousministeriö. Valvontatilintarkastajan valitsee asianomainen metsäkeskus tai metsälautakunta.

Valvontatilintarkastajan tehtävistä säädetään asetuksella.

11 §

Metsäkeskukset ja metsälautakunnat voivat palveluksessaan olevien henkilöiden ja näiden omaisten eläketurvan järjestämistä varten perustaa rahastoja. Näissä rahastoissa voi olla mukana myös muita yksityismetsätalouden piirissä toimivia työnantajia.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa metsäkeskuksen ja metsälautakunnan palveluksessa olevien toimihenkilöiden eläke-etujen perusteet.

12 §

Kunkin metsälautakunnan toimintapiirissä on katselmustoimikunta, jonka tehtävänä on suorittaa sille erikseen laissa tai asetuksessa annetut tehtävät.

Katselmustoimikunta toimii viisijäsenisenä. Puheenjohtajan määrää maa- ja metsätalousministeriö. Jäsenistä yksi on metsälautakunnan toimihenkilö ja yksi edustaa metsänomistajaa. Metsänomistajan edustaja valitaan siten, että edustavin metsänomistajien järjestö nimeää kolme henkilöä kutakin katselmustoimikuntaa varten toimimaan metsänomistajia edustavana jäsenenä. Katselmuksen kohteena olevan metsän omistaja voi ilmoittaa metsälautakunnalle, kenen nimetyistä henkilöistä hän haluaa osallistuvan katselmukseen.

Kunnanvaltuuston on valittava katselmustoimituksen uskotuiksi miehiksi vähintään neljä henkilöä, joista kahden kerrallaan on puheen-

johtajan kutsusta oltava katselmustoimituksessa. Katselmustoimituksen uskotut miehet valitaan kunnanvaltuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Katselmustoimituksen uskottujen miesten toimikausi jatkuu senkin jälkeen, kunnes uudet uskotut miehet on valittu.

13 §

Metsäkeskukset ja metsälautakunnat eivät saa antaa metsätaloussuunnitelmaan sisältyviä tilakohtaisia tietoja ulkopuolisille, ellei tilan omistaja ole antanut siihen suostumustaan tai ellei asiasta asetuksella toisin säädetä.

14 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

15 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

16 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista 13 päivänä helmikuuta 1987 annettu laki (139/87). Keskusmetsälautakunnat jatkavat lain tullessa voimaan toimintaansa metsäkeskuksina.

Mitä keskusmetsälautakunnista muualla säädetään tai määrätään, koskee tämän lain tultua voimaan vastaavasti metsäkeskuksia.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**yksityismetsälain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä syyskuuta 1967 annetun yksityismetsälain (412/67) 11 §:n 2 momentti, sekä

muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 20 ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § ja 8 §:n 1 momentti 6 päivänä marraskuuta 1987 annetussa laissa (817/87), seuraavasti:

2 §

Metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu on tehtävä metsälautakunnan laatiman tai kysymyksessä olevan hakkuun osalta tarkastaman metsätaloussuunnitelman perusteella taikka metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan. Edellytyksistä tehdä metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu metsätaloussuunnitelman perusteella säädetään tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämän lain noudattamista valvovat maa- ja metsätalousministeriön valvonnan ja metsäkeskusten ohjauksen alaisina metsälautakunnat.

7 §

Jos maanomistaja on luovuttanut metsää hakattavaksi, tulee hakkuuoikeuden omistajan vähintään seitsemän päivää ennen hakkuun alkamista ilmoittaa metsälautakunnalle hakkuualueen sijainti ja laajuus, hakattavat puutavaramäärät sekä aika, milloin hakkuu alkaa. Jos maanomistaja itse hakkaa tai hakkauttaa metsänsä myytäväksi tai myyntiä varten jalostettavaksi, hänen on tehtävä samanlainen ilmoitus. Hakkuuilmoitusta ei tarvitse kuitenkaan tehdä, jos kysymyksessä on metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukainen hakkuu.

8 §

Kun on ilmeistä, että metsää on hävitetty taikka sitä on käytetty vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua hakkuukieltoa tai metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa, paikalla on viipymättä toimitettava katselmus, jonka suorittaa met-

säkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta. Katselmus on toimitettava myös silloin, kun asianomainen on hakenut 16 §:n 1 momentin nojalla valittamalla muutosta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskevaan metsälautakunnan päätökseen.

11 §

Metsälautakunnan tulee pitää luetteloita sen toiminta-alueella olevista metsistä, jotka on rauhoitettu tai joiden kohdalta on voimassa 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu hakkuukielto. Metsälautakunnan tulee pitää luetteloa myös niistä alueista, joilla on tehty metsän uudistus-hakkuu, mutta joilla uuden kasvun turvaamistyöt ovat keskeneräisenä.

12 §

Joka jättää hakkuuilmoituksen tekemättä taikka käyttää metsää vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, hakkuukieltoa tai metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa, on tuomittava *yksityismetsälain rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta rikoslaissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

16 §

Metsälautakunnan päätökseen, joka koskee 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä tai hyväksytyn suunnitelman muuttamista, saa hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriöön.

Maa- ja metsätalousministeriön asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

20 §

Tämä laki ei koske valtion omistuksessa tai hallinnassa olevia metsiä, eikä sitä sovelleta asema-, rakennus- tai rantakaava-alueilla, lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita, eikä rakennuskaavan laatimiseksi toimenpidekiellossa olevilla alueilla.

21 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa aloitettuihin hakuihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 2 §:n 2 momentissa tarkoitettut vakuudet vapautetaan kuitenkin vuoden 1995 loppuun mennessä.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

4.

Laki

suojametsistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan suojametsistä 8 päivänä elokuuta 1922 annetun lain (196/22) 1—3 §, 5 §:n 1 momentti, 7 ja 9 §,

sellaisena kuin niistä on 7 § osittain muutettuna 19 päivänä syyskuuta 1969 annetulla lailla (591/69), seuraavasti:

1 §

Seuduilla, joissa metsän säilyminen on tarpeen metsärajan alenemisen ehkäisemiseksi, voi maa- ja metsätalousministeriö tässä laissa säädetyssä järjestyksessä määrätä tietyt metsämaa-alat suojametsäalueiksi.

2 §

Suojametsäalueella on muun kuin valtion omistaman metsän käyttö muuksi kuin tilan kotitarpeeksi sallittu ainoastaan metsälautakunnan luvalla. Milloin erityiset paikalliset olot sitä vaativat, voi maa- ja metsätalousministeriö rajoittaa myös kotitarvepuiden ottoa suojametsäalueella tai kieltää sen kokonaan.

Samoin maa- ja metsätalousministeriö voi antaa rajoittavia määräyksiä porojen laiduntamisesta suojametsäalueella, jos määräykset ovat välttämättömiä 1 §:ssä mainitun tarkoituksen saavuttamiseksi.

3 §

Jos 2 §:n mukaan metsän käyttöä kotitarpeeksi jollakin tilalla rajoitetaan tai se kokonaan kielletään, saa maanomistaja, jollei rajoitus tai kielto johdu metsän tahallisesta haaskauksesta, ottaa, missä se on mahdollista, valtion metsästä tilan metsänkäyttöoikeuden vähennystä kohtuullisesti vastaavan määrän kotitarvepuita metsähallituksen osoituksen mukaan.

5 §

Jos metsän säilyminen asutuksen tai viljelyk-

sen suojaamiseksi tuulille erittäin alttiilla meren tai sisävesien saarilla ja rantamilla taikka ylänkeillä ja jyrkenteillä, taikka metsän säilyminen maanvieremien ehkäisemiseksi vaatii suurempia rajoituksia metsänkäytössä, kuin yksityismetsälaissa (412/67) säädetään, voi maa- ja metsätalousministeriö määrätä sitä varten tarpeellisen suoja-alueen sekä antaa määräyksiä siitä, miten suoja-alueeseen kuuluvaa metsää tai metsämaata saadaan käyttää.

7 §

Milloin 1 tai 5 §:ssä tarkoitettu päätös koskee muita kuin valtion omistamia metsämaa-alueita, on ennen päätöksen antamista kuultava maanomistajia, asianomaista kuntaa ja paikallisia hallintoviranomaisia.

Porojen laiduntamista rajoittavien 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen määräysten antamista koskevassa asiassa on kuultava asianomaista lääninhallitusta, jonka on ennen oman lausuntonsa antamista varattava paliskuntain yhdistykselle ja asianomaisille paliskunnille tilaisuus lausunnon antamiseen.

9 §

Tämän lain noudattamista valvoo metsähallitus valtion omistamilla metsäalueilla ja asianomainen metsälautakunta muilla metsäalueilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

5.

Laki**metsänparannuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 13 päivänä helmikuuta 1987 annetun metsänparannuslain (140/87) 13 §:n 1 momentti, 29 §:n 2 momentti, 30 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti ja 45 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 13 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1360/88), sekä

muutetaan 5 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §, 17 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 24 ja 26 §, 27 §:n 2 ja 4 momentti, 31 §, 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41, 42 ja 44 §, seuraavasti:

5 §

Metsänparannustylajit ovat:

- 1) metsänuudistaminen;
- 2) kulotus;
- 3) taimikonhoito;
- 4) pystypuiden karsinta;
- 5) metsänlannoitus;
- 6) metsäojitus;
- 7) metsätien tekeminen.

Metsäojitukseen sisältyy myös metsäojituksen kunnostus. Ojitukseen voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelullisista tai muista syistä tarvittavien lietealtaiden, patojen, sammutusveden ottopaikkojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

11 §

Avustuksen suuruuden ja lainaehtoien määräämistä varten maa jaetaan vyöhykkeisiin siten, että avustuksen määrä on suurin metsätaloudellisilta olosuhteiltaan heikoimmilla alueilla. Avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia muista kuin 10 §:ssä tarkoitetuista hankkeen toteuttamiskustannuksista, jollei 14 §:stä muuta johdu. Vyöhykkeistä ja niillä sovellettavista avustusprosentista säädetään asetuksella.

17 §

Metsänuudistamista, kulotusta ja taimikonhoitoa varten myönnetty laina on maksettava takaisin toistaiseksi kuuden prosentin, pystypuiden karsintaa, metsätien tekemistä ja metsäojitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kymmenen prosentin ja metsänlannoitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kahdeksantoista prosentin vuotuismaksuin, jollei lainaa ole

vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuin.

20 §

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa tilitystä vastaan metsänparannusvarat metsälautakunnan käytettäväksi sekä päättää metsänparannusvarojen käyttämisestä 6 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin lukuun ottamatta 3 momentin mukaan metsälautakunnan ratkaistaviksi kuuluvia asioita.

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen myöntämistä metsänparannussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen.

21 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa metsänparannustoimintaa koskevat määräykset ja ohjeet sekä valvoo metsänparannustoimintaa ja metsänparannusvarojen käyttöä.

Metsäkeskus ohjaa metsälautakuntia 1 momentissa tarkoitettujen määräysten ja ohjeiden puitteissa, suorittaa maa- ja metsätalousministeriön antamia valvontaan liittyviä tehtäviä sekä huolehtii metsänparannustöiden työmenetelmien kehittämisestä ja koulutustoiminnasta.

22 §

Metsänparannushankkeita varten laaditaan metsälautakunnan toimesta tai valvonnassa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, metsänparannussuunnitelma, jos se on tämän lain mukaisen rahoituksen myöntämisen tai hankkeen toteuttamisen vuoksi tarpeellista. Asetuksella voidaan säätää, että maa- ja metsätalous-

ministeriö saa antaa määräyksiä metsänparannussuunnitelman tarpeellisuudesta.

— — — — —

24 §

Jos metsäojitus tai metsätien tekeminen toteutetaan yhteisenä hankkeena, osakkaiden on valittava yksi tai useampi toimitsija edustamaan osakkaita hanketta koskeissa asioissa.

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota hän ei ole voinut hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä hankkeen jatkamiseen. Milloin kysymys on 8 §:n 1 momentissa tarkoitetusta työssä havaitun virheen korjaamisesta, tulee metsälautakunnan lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

27 §

Tiekunnalta tai yhteismetsän osakaskunnalta ei vaadita 1 momentissa tarkoitettua tai muutaakaan vakuutta. Yhteisaluelaissa (758/89) tarkoitetun alueen osalle tulevan valtion saamisen ja sen koron vakuudeksi on asetettava metsälautakunnan hyväksymä vakuus.

— — — — —

Kun yhteismetsälain (485/69) 5 §:ssä tarkoitettu lupa yhteismetsän jakamiseen tai myymiseen on myönnetty, voi maa- ja metsätalousministeriö määrätä yhteismetsän osakaskunnalta olevan valtion saamisen korkoineen erääntyväksi maksettavaksi heti.

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteuttamatta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi maa- ja metsätalousministeriö määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

36 §

Metsänuudistamisesta, metsäojituksesta tai metsätien tekemisestä hyötyä saanut maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos metsänuudistamis- tai metsäojitusalueen hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitetun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat on osaksi tai kokonaan maksettava takaisin niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

38 §

Jos metsän uudistamisaluetta tai metsäojituksen hyötyaluetta on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, maa- ja metsätalousministeriön on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina ja ennakkorahoituksena myönnetty luotto alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen

toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty avustus lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin mukaista avustusta. Maa- ja metsätalousministeriön tehtyä tässä tarkoitetun päätöksen lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, metsäojitus tai metsätie on olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen 14 §:n mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, maa- ja metsätalousministeriö voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n, 30 §:n 1 momentin tai 32 §:n nojalla antamaan päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta maa- ja metsätalousministeriöltä.

Mikäli maa- ja metsätalousministeriö tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26 ja 37 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus. Katselmuksen suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää

lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava takaisin valtiolle niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitetulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta lääninhallitukselle lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

42 §

Jos metsänparannusvarojen takaisinmaksamiseen velvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, lääninhallitus voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

44 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään tämän lain mukaisesti joko maa- ja metsätalousministeriön, metsäkeskuksen tai metsälautakunnan käsiteltäväksi.

Metsänparannushankkeisiin, joiden suunnitelun kenttätyöt on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan soveltaa muita kuin toimielimiä koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki**Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (1057/82) 1 §:n 2 momentti, 4 ja 5 § seuraavasti:**1 §**

Edellä 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet rahoitetaan kokonaan valtion tulo- ja menoarvioon vuosittain metsänparannuslain (140/87) mukaisesti otettavilla metsänparannusvaroilla.

4 §

Jos metsänviljelyalueen hoito, joka käsittää taimikon perkauksen ja heinäämisen, on jäänyt suorittamatta ennen kuin kaksikymmentä vuotta on kulunut työn päättymisestä eikä laiminlyöntiä ole metsälautakunnan asettaman riittävän määrärajan kuluessa korjattu, voi maa- ja metsätalousministeriö määrätä, että työhön käytetyt varat on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin. Ennen määräystä on kuultava maanomistajaa.

5 §

Metsälautakunnan päätökseen, jolla laiminlyönti 4 §:n nojalla on määrätty asetetun määrärajan kuluessa korjattavaksi, saa hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriöön. Valitus on tehtävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Maa- ja metsätalousministeriön valitusasiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

7.

Laki**tilan yhteisomistajien osallistumisesta metsänparannushankkeeseen annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tilan yhteisomistajien osallistumisesta metsänparannushankkeeseen 23 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (954/71) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:**1 §**

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, on yhteisomistuksessa olevan tilan osalta niillä yhteisomistajilla yhteisesti, jotka omistavat tilasta vähintään puolet ja joihin kuuluvat tilaa hoitavat yhteisomistajat, oikeus koko tilan osalta ryhtyä metsänparannuslainsäädännön mukaiseen hankkeeseen, ottaa vastaan sanotussa lainsäädännössä tarkoitettua avustusta sekä metsänparannuslainaa ja ennakkorahoitusta. Tällöin tila on panttina lainan tai ennakkorahoituksena myönnetyn luoton takaisin maksamisesta niin kuin metsänparannuslaissa (140/87) säädetään. Hankkeen toteuttamiseen ei kuitenkaan saa ryhtyä ilman maa- ja

metsätalousministeriön lupaa, jos joku muista yhteisomistajista vastustaa hanketta. Harkittessaan luvan myöntämistä maa- ja metsätalousministeriön on kiinnitettävä huomiota siihen, tuottaako toimenpiteeseen ryhtyminen huomattavaa haittaa tai vahinkoa sellaiselle yhteisomistajalle, joka on vastustanut toimenpidettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

8.

Laki**metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänhoitoyhdistyksistä 17 päivänä marraskuuta 1950 annetun lain (558/50) 6 ja 7 § sekä 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

6 §

Metsänhoitoyhdistyksen on asianomaisen metsälautakunnan välityksellä lähetettävä sääntönsä yhdistysrekisteriin merkittäväksi.

7 §

Jollei tästä laista tai sen nojalla annetusta asetuksesta muuta johdu, metsänhoitoyhdistyksiin sovelletaan yhdistyslakia (503/89).

9 §

— — — — —
 Metsälautakunnan päätökseen, joka on an-

nettu 1 momentissa mainitun hakemuksen johdosta tai jolla suostumus neljännesmaksun suorittamiseen on peruutettu, saa hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriön kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona hän on saanut tiedon päätöksestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

9.

Laki**metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänviljelyaineiston kaupasta 24 päivänä elokuuta 1979 annetun lain (684/79) 4 §, 5 §:n 1 momentti, 7 §, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Maahantuontia ja maastavientiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamista valvoo lisäksi tullilaitos. Metsäkeskuksia ja metsälautakuntia sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämiä henkilöitä voidaan käyttää apuna valvonnassa.

5 §

Sen, joka aikoo ryhtyä harjoittamaan metsänviljelyaineiston kauppaa, maahantuontia tai maastavientiä taikka metsänviljelyaineiston

tuottamista myyntiä varten, on ilmoitettava siitä maa- ja metsätalousministeriölle vähintään kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

7 §

Sen, joka aikoo tuoda maahan tai viedä maasta metsänviljelyaineistoa, on tehtävä hyvissä ajoin asiasta ilmoitus maa- ja metsätalousministeriölle.

Maahan tuotavaa metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot metsän-

viljelyaineiston alkuperästä ja muista tarpeelliseksi katsottavista seikoista.

Maasta vietävää tai 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot.

8 §

Jos on todennäköistä, että maahan tuotava metsänviljelyaineisto ei sovellu Suomessa viljeltäväksi, tai jollei maahantuojaa anna metsänviljelyaineistosta 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja, voi maa- ja metsätalousministeriö kieltää tuonnin. Metsänviljelyaineiston maastaviennin maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää, mikäli vienti aiheuttaa kotimaassa metsänviljelyaineiston puutetta tai johtaa alkuuperältään epätarkoituksenmukaisen metsänviljelyaineiston käyttöön kotimaassa.

9 §

Maahan tuotua metsänviljelyaineistoa ei saa myydä tai käyttää tarkoitukseensa ennen kuin maa- ja metsätalousministeriö on sen tarkastanut. Maa- ja metsätalousministeriö voi kuitenkin antaa luvan tietyn metsänviljelyaineistonerän myymiseen tai käyttämiseen ilman tarkastustakin.

Maahantuojan on ilmoitettava metsänviljelyaineiston maahantuonnista maa- ja metsätalousministeriölle. Muut viranomaiset ovat velvolliset antamaan tarkastuksen suorittamiseksi tarvittavaa virka-apua. Tarkastuksen suorittamisessa voidaan käyttää apuna metsäkeskusta, metsälautakuntia sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämiä henkilöitä.

10 §

Valtion siementarkastuslaitoksen tai maa- ja metsätalousministeriön on tarkastettava metsänviljelyaineisto (jälkitarkastus), jos metsänviljelyaineiston ostaja haluaa varmuuden siitä, että metsänviljelyaineistosta annetut tiedot ovat oikeita tai että metsänviljelyaineisto täyttää asetetut laatuvaatimukset. Jälkitarkastusta on pyydetävä maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä määrättävässä määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo T. Pohjala*

3.

Laki**yksityismetsälain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä syyskuuta 1967 annetun yksityismetsälain (412/67) 11 §:n 2 momentti, sekä

muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 20 ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § ja 8 §:n 1 momentti 6 päivänä marraskuuta 1987 annetussa laissa (817/87), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki***2 §**

— — — — —
 Viljelyllä toteutettava uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu on tehtävä 3 §:ssä mainitun piirimetsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan ja sitä ennen on asetettava sanotun lautakunnan vaatima riittävä vakuus uuden kasvun aikaansaamisesta ja turvaamisesta.

3 §

Tämän lain noudattamista valvovat keskusmetsälautakuntien ohjauksen ja valvonnan alaisina metsälautakunnat.

7 §

Jos maanomistaja on luovuttanut metsää hakattavaksi, tulee hakkuuoikeuden omistajan vähintään kolme päivää ennen hakkuun alkamista piirimetsälautakunnalle kirjallisesti ilmoittaa hakkuualueen sijainti ja puutavaramäärät sekä aika, milloin hakkuu alkaa. Jos maanomistaja itse hakkaa tai hakkauttaa metsäänsä myytäväksi tai myyntiä varten jalostettavaksi, tehköön samanlaisen ilmoituksen.

*Ehdotus***2 §**

— — — — —
 Metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu on tehtävä metsälautakunnan laatiman tai kysymyksessä olevan hakkuun osalta tarkastaman metsätaloussuunnitelman perusteella taikka metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukaan. Edellytyksistä tehdä metsän uudistaminen ja sitä edeltävä hakkuu metsätaloussuunnitelman perusteella säädetään tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämän lain noudattamista valvovat maa- ja metsätalousministeriön valvonnan ja metsäkeskusten ohjauksen alaisina metsälautakunnat.

7 §

Jos maanomistaja on luovuttanut metsää hakattavaksi, tulee hakkuuoikeuden omistajan vähintään seitsemän päivää ennen hakkuun alkamista ilmoittaa metsälautakunnalle hakkuualueen sijainti ja laajuus, hakattavat puutavaramäärät sekä aika, milloin hakkuu alkaa. Jos maanomistaja itse hakkaa tai hakkauttaa metsäänsä myytäväksi tai myyntiä varten jalostettavaksi, hänen on tehtävä samanlainen ilmoitus. Hakkuuilmoitusta ei tarvitse kuitenkaan tehdä, jos kysymyksessä on metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymän hakkuu- ja uudistamissuunnitelman mukainen hakkuu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Kun on ilmeistä, että metsää on hävitetty taikka sitä on käytetty vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua hakkuukieltä tai metsälautakunnan hyväksymää suunnitelmaa, paikalla on viipymättä toimitettava katselmus, jonka suorittaa keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista annetun lain (139/87) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta. Katselmus on toimitettava myös silloin, kun asianomainen on hakenut 16 §:n 1 momentin nojalla valittamalla muutosta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hakkuu- ja uudistussuunnitelman hyväksymistä koskevaan metsälautakunnan päätökseen.

11 §

Piirimetsälautakunnan tulee pitää luetteloita sen toiminta-alueella olevista metsistä, jotka on rauhoitettu tai joiden kohdalta on voimassa 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu hakkuukieltä taikka joita käytetään piirimetsälautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan.

Luettelot pidetään metsähallituksen vahvistamien kaavojen mukaan.

12 §

Joka jättää hakkuuilmoituksen tekemättä taikka käyttää metsää vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, hakkuukieltä tai piirimetsälautakunnan hyväksymää suunnitelmaa, rangaistakoon sakolla, jollei rikoslaissa ole siitä kovempaa rangaistusta säädetty.

16 §

Piirimetsälautakunnan päätökseen, joka koskee 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua suunnitelman hyväksymistä tai hyväksytyn suunnitelman muuttamista, voi asianomainen hakea muutosta valittamalla keskusmetsälautakuntaan ja keskusmetsälautakunnan päätökseen valittamalla metsähallitukseen, jonka antama päätös on lopullinen.

8 §

Kun on ilmeistä, että metsää on hävitetty taikka sitä on käytetty vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua hakkuukieltä tai metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa, paikalla on viipymättä toimitettava katselmus, jonka suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta. Katselmus on toimitettava myös silloin, kun asianomainen on hakenut 16 §:n 1 momentin nojalla valittamalla muutosta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskevaan metsälautakunnan päätökseen.

11 §

Metsälautakunnan tulee pitää luetteloita sen toiminta-alueella olevista metsistä, jotka on rauhoitettu tai joiden kohdalta on voimassa 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu hakkuukieltä. Metsälautakunnan tulee pitää luetteloa myös niistä alueista, joilla on tehty metsän uudistushakkuu, mutta joilla uuden kasvun turvaamistyöt ovat keskeneräisenä.

(2 mom. kumotaan)

12 §

Joka jättää hakkuuilmoituksen tekemättä taikka käyttää metsää vastoin rauhoitusmääräystä, rauhoitussopimusta, hakkuukieltä tai metsälautakunnan määrääjäksi hyväksymää hakkuu- ja uudistamissuunnitelmaa, on tuomittava yksityismetsälain rikkomisesta sakkoon, jollei teosta rikoslaissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

16 §

Metsälautakunnan päätökseen, joka koskee 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä tai hyväksytyn suunnitelman muuttamista, saa hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriöön.

Maa- ja metsätalousministeriön asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Voimassa oleva laki

20 §

Tämä laki ei koske valtion omistuksessa tai hallinnassa olevia metsiä, *lukuun ottamatta asutusviranomaisten hallinnassa olevia metsiä tai metsiä, joita hallitaan asutuslainsäädännön mukaisen hallintasopimuksen nojalla.*

21 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu metsähallitukselle.

Ehdotus

20 §

Tämä laki ei koske valtion omistuksessa tai hallinnassa olevia metsiä, *eikä sitä sovelleta asema-, rakennus- tai rantakaava-alueilla, lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita, eikä rakennuskaavan laatimiseksi toimenpidekiellossa olevilla alueilla.*

21 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja valvonta kuuluu *maa- ja metsätalousministeriölle.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa aloitettuihin hakuihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut vakuudet vapautetaan kuitenkin vuoden 1995 loppuun mennessä.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

4.

Laki**suojametsistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan suojametsistä 8 päivänä elokuuta 1922 annetun lain (196/22) 1—3 §, 5 §:n 1 momentti, 7 ja 9 §,

sellaisena kuin niistä on 7 § osittain muutettuna 19 päivänä syyskuuta 1969 annetulla lailla (591/69), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Seuduilla, joissa metsäin säilyminen on tarpeen metsärajan alenemisen ehkäisemiseksi, olkoon valtioneuvostolla valta *metsähallituksen esityksestä* tässä laissa säädettyssä järjestyksessä julistaa määrätty metsämaa-alat suojametsä-alueiksi.

2 §

Suojametsäalueella on metsänkäyttö muuksi kuin tilan kotitarpeeksi sallittu ainoastaan asianomaisen metsänhoitoviranomaisen osoituksen mukaan. Milloin erityiset paikalliset olot sitä vaativat, voi valtioneuvosto *metsähal-*

Ehdotus

1 §

Seuduilla, joissa metsäin säilyminen on tarpeen metsärajan alenemisen ehkäisemiseksi, voi *maa- ja metsätalousministeriö* tässä laissa säädettyssä järjestyksessä *määrätä tietyt* metsämaa-alat suojametsäalueiksi.

2 §

Suojametsäalueella on *muu kuin valtion omistaman* metsän käyttö muuksi kuin tilan kotitarpeeksi sallittu ainoastaan *metsälautakunnan* luvalla. Milloin erityiset paikalliset olot sitä vaativat, voi *maa- ja metsätalousmi-*

Voimassa oleva laki

lituksen esityksestä rajoittaa myöskin kotitarvepuiden ottoa tällaisella alueella tai kokonaan kieltääkin sen.

Samoin olkoon valtioneuvostolla valta antaa rajoittavia määräyksiä porojen laiduntamisesta suojametsäalueella, mikäli sellaiset määräykset 1 §:ssä mainitun tarkoituksen saavuttamiseksi ovat välttämättömiä.

3 §

Jos 2 §:n mukaan metsänkäyttö kotitarpeeksi jollakin tilalla rajoitetaan tai kokonaan kielletään, annettakoon maanomistajalle, sikäli kuin rajoitus tai kieltä ei johdu metsän tahallista haaskauksesta, oikeus ottaa, missä se on mahdollista, valtion metsästä tilan metsänkäyttöoikeuden vähennystä kohtuullisesti vastaava määrä kotitarvepuita *asianomaisen* metsänhoitoviranomaisen osoituksen mukaan.

5 §

Jos metsän säilyminen asutuksen tai viljelyksen suojaamiseksi tuulille erittäin alttiilla meren ja sisävesien saarilla ja rantamilla tai ylänkeillä ja jyrkänkeillä, samoin kuin maanvieremien ehkäisemiseksi vaatii suurempia rajoituksia metsänkäytössä, kuin [mitä 2 päivänä marraskuuta 1917 annettu asetus toimenpiteistä metsän hävittämisen ehkäisemiseksi sisältää] olkoon valtioneuvostolla valta *metsähallituksen esityksestä* määrätä sitä varten tarpeellinen suoja-alue sekä antaa määräyksiä, miten siihen kuuluvaa metsää tai metsämaata saadaan käyttää.

7 §

Milloin *metsähallituksen esitys* käsittää yksityisen hallussa olevien metsämaa-alueiden julistamisen sellaisiksi suoja-alueiksi, joista 1 ja 5 §:ssä säädetään, on maanomistajia sekä paikallisia hallinto- ja kunnallisviranomaisia *esityksen johdosta* kuultava, ennenkuin asia lopullisesti käsitellään.

Porojen laiduntamista rajoittavien 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen määräysten antamista koskevan *esityksen johdosta* on kuultava Lapin lääninhallitusta, jonka on ennen oman lausuntonsa antamista varattava paliskuntain yhdistykselle ja asianomaisille paliskunnille tilaisuus lausunnon antamiseen.

Ehdotus

nisteriö rajoittaa myöskin kotitarvepuiden ottoa suojametsäalueella tai kieltää sen kokonaan.

Samoin *maa- ja metsätalousministeriö* voi antaa rajoittavia määräyksiä porojen laiduntamisesta suojametsäalueella, jos määräykset ovat välttämättömiä 1 §:ssä mainitun tarkoituksen saavuttamiseksi.

3 §

Jos 2 §:n mukaan metsän käyttöä kotitarpeeksi jollakin tilalla rajoitetaan tai se kokonaan kielletään, saa maanomistaja, jollei rajoitus tai kieltä johdu metsän tahallisesta haaskauksesta, ottaa, missä se on mahdollista, valtion metsästä tilan metsänkäyttöoikeuden vähennystä kohtuullisesti vastaavan määrän kotitarvepuita *metsähallituksen* osoituksen mukaan.

5 §

Jos metsän säilyminen asutuksen tai viljelyksen suojaamiseksi tuulille erittäin alttiilla meren tai sisävesien saarilla ja rantamilla taikka ylänkeillä ja jyrkänkeillä, taikka metsän säilyminen maanvieremien ehkäisemiseksi vaatii suurempia rajoituksia metsänkäytössä, kuin *yksityismetsälaissa (412/67) säädetään*, voi *maa- ja metsätalousministeriö* määrätä sitä varten tarpeellisen suoja-alueen sekä antaa määräyksiä siitä, miten suoja-alueeseen kuuluvaa metsää tai metsämaata saadaan käyttää.

7 §

Milloin 1 tai 5 §:ssä tarkoitettu päätös koskee muita kuin valtion omistamia metsämaa-alueita, on ennen päätöksen antamista kuultava maanomistajia, asianomaista kuntaa ja paikallisia hallintoviranomaisia.

Porojen laiduntamista rajoittavien 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen määräysten antamista koskevassa *asiassa* on kuultava *asianomaista* lääninhallitusta, jonka on ennen oman lausuntonsa antamista varattava paliskuntain yhdistykselle ja asianomaisille paliskunnille tilaisuus lausunnon antamiseen.

Voimassa oleva laki

9 §

Tämän lain noudattamisen valvonta on läänin- ja kunnanmetsälautakuntien sekä metsänhoito- ja järjestysviranomaisten asiana.

Ehdotus

9 §

Tämän lain noudattamista valvoo *metsähallitus valtion omistamilla metsäalueilla ja asianomainen metsälautakunta muilla metsäalueilla.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199 .

5.

Laki

metsänparannuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 13 päivänä helmikuuta 1987 annetun metsänparannuslain (140/87) 13 §:n 1 momentti, 29 §:n 2 momentti, 30 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti ja 45 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 13 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1360/88), sekä

muutetaan 5 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §, 17 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 24 ja 26 §, 27 §:n 2 ja 4 momentti, 31 §, 36—39 §, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41, 42 ja 44 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 luku

Metsänparannustyöläjit

5 §

Metsänparannustyöläjit ovat:

- 1) metsänuudistaminen;
- 2) kulotus;
- 3) taimikonhoito;
- 4) pystypuiden karsinta;
- 5) metsänlannoitus;
- 6) metsäojitus;
- 7) *metsäojituksen kunnostus*; sekä
- 8) metsätien tekeminen.

Metsäojitukseen ja *metsäojituksen kunnostukseen* voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelullisista tai muista syistä tarvittavien liehtealtaiden, patojen, sammutusveden ottoaikojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

Ehdotus

2 luku

Metsänparannustyöläjit

5 §

Metsänparannustyöläjit ovat:

- 1) metsänuudistaminen;
- 2) kulotus;
- 3) taimikonhoito;
- 4) pystypuiden karsinta;
- 5) metsänlannoitus;
- 6) metsäojitus;
- 7) *metsätien tekeminen.*

Metsäojitukseen *sisältyy myös metsäojituksen kunnostus.* Ojitukseen voidaan liittää myös kulkuyhteyksien parantamiseksi tarvittavien piennartasanteiden ja rumpujen rakentaminen sekä ympäristönsuojelullisista tai muista syistä tarvittavien liehtealtaiden, patojen, sammutusveden ottoaikojen ja niihin verrattavien laitteiden tai rakennelmien tekeminen ja kunnostus.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

Rahoitus

11 §

Avustuksen suuruuden ja lainaehtojen määrittämistä varten maa jaetaan vyöhykkeisiin siten, että avustuksen määrä on suurin metsätaloudellisilta olosuhteiltaan heikoimmilla alueilla. Avustuksen enimmäismäärä on 70 prosenttia muista kuin 10 §:ssä tarkoitetuista hankkeen toteuttamiskustannuksista, jollei 12-14 §:stä muuta johdu. Vyöhykkeistä ja niillä sovellettavista avustusprosentteista säädetään asetuksella.

Maanomistajalle, jolle voidaan myöntää lainaa, saadaan hakemuksesta myöntää lainan sijasta avustusta 25 prosenttia lainan määrästä, josta maanomistaja luopuu. Tämä avustus voidaan myöntää myös maanomistajalle, jolle ei voida myöntää lainaa sen pienuuden vuoksi.

17 §

Metsänuodistamista, kulotusta, taimikonhoitoa ja metsäojitusta varten myönnetty laina on maksettava takaisin toistaiseksi kuuden prosentin, pystypuiden karsintaa, metsätien tekemistä ja metsäojituksen kunnostusta varten myönnetty laina toistaiseksi kymmenen prosentin ja metsänlannoitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kahdeksantoista prosentin vuotuismaksuin, ellei lainaa ole vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuin.

4 luku

Metsänparannushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen

20 §

Metsähallitus asettaa tilitystä vastaan metsänparannusvarat metsälautakunnan käytettäväksi sekä päättää metsänparannusvarojen käyttämisestä 6 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin lukuun ottamatta 3 momentin nojalla metsälautakunnan ratkaistavaksi annettuja asioita.

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen

3 luku

Rahoitus

11 §

Avustuksen suuruuden ja lainaehtojen määrittämistä varten maa jaetaan vyöhykkeisiin siten, että avustuksen määrä on suurin metsätaloudellisilta olosuhteiltaan heikoimmilla alueilla. Avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia muista kuin 10 §:ssä tarkoitetuista hankkeen toteuttamiskustannuksista, jollei 14 §:stä muuta johdu. Vyöhykkeistä ja niillä sovellettavista avustusprosentteista säädetään asetuksella.

(1 mom. kumotaan)

17 §

Metsänuodistamista, kulotusta ja taimikonhoitoa varten myönnetty laina on maksettava takaisin toistaiseksi kuuden prosentin, pystypuiden karsintaa, metsätien tekemistä ja metsäojitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kymmenen prosentin ja metsänlannoitusta varten myönnetty laina toistaiseksi kahdeksantoista prosentin vuotuismaksuin, jollei lainaa ole vuotuismaksulle asetuksella säädetyn vähimmäismäärän perusteella perittävä takaisin edellä mainittua suuremmin vuotuismaksuin.

4 luku

Metsänparannushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen

20 §

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa tilitystä vastaan metsänparannusvarat metsälautakunnan käytettäväksi sekä päättää metsänparannusvarojen käyttämisestä 6 §:ssä mainittuihin tarkoituksiin lukuun ottamatta 3 momentin mukaan metsälautakunnan ratkaistaviksi kuuluvia asioita.

Metsälautakunta ratkaisee sen käyttöön asetettujen määrärahojen puitteissa hakemukset, jotka tarkoittavat metsänparannusvarojen

Voimassa oleva laki

myöntämistä metsänparannussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen. *Metsähallitus voi tarvittaessa määrätä hakemukset tarkastettavakseen ennen hankkeiden toteuttamista.*

21 §

Metsähallitus antaa metsänparannustoimintaa koskevat ohjeet ja valvoo metsänparannustoimintaa sekä metsänparannusvarojen käyttöä.

Keskusmetsälautakunta ohjaa metsälautakuntien käytännön metsänparannustoimintaa metsähallituksen antamien ohjeiden puitteissa sekä huolehtii metsänparannustöiden työmenetelmien kehittämisestä ja koulutustoiminnasta.

22 §

Metsänparannushankkeet suunnitellaan metsälautakunnan toimesta tai valvonnassa.

24 §

Jos metsäojitus tai metsäojituksen kunnostus taikka metsätien tekeminen toteutetaan yhteisenä hankkeena, osakkaiden on valittava yksi tai useampi toimitsija edustamaan osakkaita hanketta koskevissa asioissa.

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota hän ei ole voinut hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsähallitukselle viimeistään kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Ehdotus

myöntämistä metsänparannussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen.

21 §

Maa- ja metsätalousministeriö antaa metsänparannustoimintaa koskevat määräykset ja ohjeet sekä valvoo metsänparannustoimintaa ja metsänparannusvarojen käyttöä.

Metsäkeskus ohjaa metsälautakuntia 1 momentissa tarkoitettujen määräysten ja ohjeiden puitteissa, suorittaa maa- ja metsätalousministeriön antamia valvontaan liittyviä tehtäviä sekä huolehtii metsänparannustöiden työmenetelmien kehittämisestä ja koulutustoiminnasta.

22 §

Metsänparannushankkeita varten laaditaan metsälautakunnan toimesta tai valvonnassa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, metsänparannussuunnitelma, jos se on tämän lain mukaisen rahoituksen myöntämisen tai hankkeen toteuttamisen vuoksi tarpeellista. Asetuksella voidaan säätää, että maa- ja metsätalousministeriö saa antaa määräyksiä metsänparannussuunnitelman tarpeellisuudesta.

24 §

Jos metsäojitus tai metsätien tekeminen toteutetaan yhteisenä hankkeena, osakkaiden on valittava yksi tai useampi toimitsija edustamaan osakkaita hanketta koskevissa asioissa.

26 §

Maanomistajan, joka on tyytymätön hankkeen toteuttamistyöhön, tulee, jos hankkeen johdosta pidetään luovutuskokous, esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa tässä kokouksessa. Jos luovutuskokousta ei pidetä, maanomistajan tulee esittää huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle vuoden kuluessa loppuselvityksen tiedoksisaannista. Jos maanomistaja kuitenkin voi osoittaa, että kyseessä on sellainen virhe, jota hän ei ole voinut hanketta luovutettaessa havaita, voi maanomistaja tehdä huomautuksensa tai vaatimuksensa metsälautakunnalle kolmen vuoden kuluessa luovutuskokouksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista.

Voimassa oleva laki

Metsähallituksen ja metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä hankkeen jatkamiseen. Milloin kysymys on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettusta työssä havaitun *oleellisen* virheen korjaamisesta, tulee metsälautakunnan lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys metsähallituksen ratkaistavaksi.

5 luku

Vastuu valtion saamisesta

27 §

Tiekunnalta tai yhteismetsän osakaskunnalta ei vaadita 1 momentissa tarkoitettua tai muutaakaan vakuutta. Eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista annetussa laissa (204/40) tarkoitettun alueen osalle tulevan valtion saamisen ja sen koron vakuudeksi on asetettava metsähallituksen hyväksymä vakuus.

Kun yhteismetsälain (485/69) 5 §:ssä tarkoitettu lupa yhteismetsän jakamiseen tai myymiseen on myönnetty, voi metsähallitus määrätä yhteismetsän osakaskunnalta olevan valtion saamisen korkoineen erääntyväksi maksettavaksi heti.

29 §

Hankkeen luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteet suorittaa metsähallitus.

30 §

Luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteet suorittaa metsähallitus.

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteutta-

Ehdotus

Metsälautakunnan tulee huomautuksen tai vaatimuksen saatuaan selvittää, onko hanketta jatkettava tai korjattava, sekä päättää metsänparannusvarojen myöntämisestä hankkeen jatkamiseen. Milloin kysymys on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettusta työssä havaitun virheen korjaamisesta, tulee metsälautakunnan lähettää metsänparannusvarojen myöntämistä tarkoittava esitys *maa- ja metsätalousministeriön* ratkaistavaksi.

5 luku

Vastuu valtion saamisesta

27 §

Tiekunnalta tai yhteismetsän osakaskunnalta ei vaadita 1 momentissa tarkoitettua tai muutaakaan vakuutta. *Yhteisalueissa (758/89) tarkoitettun alueen osalle tulevan valtion saamisen ja sen koron vakuudeksi on asetettava metsälautakunnan hyväksymä vakuus.*

Kun yhteismetsälain (485/69) 5 §:ssä tarkoitettu lupa yhteismetsän jakamiseen tai myymiseen on myönnetty, voi *maa- ja metsätalousministeriö* määrätä yhteismetsän osakaskunnalta olevan valtion saamisen korkoineen erääntyväksi maksettavaksi heti.

(2 mom. kumotaan)

(3 mom. kumotaan)

31 §

Jos metsänparannussuunnitelman laatiminen on keskeytetty sen johdosta, ettei suunnitelmaa pyytänyt halua sitä jatkettavan, tai jos tehty suunnitelma on maanomistajasta riippuvasta syystä osaksi tai kokonaan jäänyt toteuttamatta siinä asetetussa määräajassa eikä toteutta-

Voimassa oleva laki

matta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi metsähallitus määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

Ehdotus

matta jättämiseen ole esitetty pätevää syytä, voi *maa- ja metsätalousministeriö* määrätä, että suunnitelman laatimisesta aiheutuneet kustannukset on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin.

34 §

Metsänparannuslainaa ja ennakkorahoituksena myönnettävää luottoa otettaessa ei tarvita avioliittolain (234/29) 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua suostumusta.

(2 mom. kumotaan)

6 luku

Hoito- ja kunnossapitovelvollisuus

36 §

Metsänuudistamisesta, metsäojituksesta, *metsäojituksen kunnostuksesta* tai metsätien tekemisestä hyötyä saanut maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos metsänuudistamis-, metsäojitus- tai *metsäojituksen kunnostus* alueen hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, metsähallitus voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat osaksi tai kokonaan peritään takaisin kuten ennakkorahoituksesta on säädetty, ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

6 luku

Hoito- ja kunnossapitovelvollisuus

36 §

Metsänuudistamisesta, metsäojituksesta tai metsätien tekemisestä hyötyä saanut maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kaksikymmentä vuotta hankkeen luovutuksesta tai loppuselvityksen tiedoksisaannista lukien. Milloin kiinteistö siirtyy uudelle omistajalle, tälle siirtyy myös hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Metsälautakunnan tulee valvoa hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden noudattamista.

37 §

Jos metsänuudistamis- tai metsäojitusalueen hoito taikka metsätien kunnossapito on laiminlyöty, tulee metsälautakunnan kehottaa hoito- ja kunnossapitovelvollista korjaamaan laiminlyönti määräajassa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun laiminlyönnin johdosta metsänparannustoimenpide on vaarassa menettää huomattavalta osalta merkityksensä eikä maanomistaja ole määräajassa noudattanut annettua kehotusta, *maa- ja metsätalousministeriö* voi päättää, että hankkeeseen myönnetty metsänparannusvarat on osaksi tai kokonaan maksettava takaisin niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään ja että 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

38 §

Jos metsän uudistusaluetta taikka metsäojituksen tai sen *kunnostuksen* hyötyaluetta on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, metsähallituksen on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina ja ennakorahoituksena myönnetty luotto alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, metsähallitus voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty avustus lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin ja 13 §:n 2 momentin mukaista avustusta. Metsähallituksen tehtyä tässä tarkoitetun päätöksen lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, metsäojitus tai *metsäojituksen kunnostus taikka* metsätie on olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen 14 §:n mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, metsähallitus voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n 1 momentin, 30 §:n 1 momentin tai 32 §:n nojalla antamaan päätökseen, *jollei kyseistä päätöstä ole 45 §:n 2 momentin nojalla määrätty alistettavaksi metsähallituksen vahvistettavaksi*, saadaan hakea valittamalla muutosta metsähallitukselta. *Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava metsälautakunnalle. Metsälautakunnan on toimitettava viivytyksettä asiakirjat sekä lausuntonsa valituksesta keskusmetsälautakunnalle, jonka on toimitettava ne edelleen lausuntonsa kera metsähallitukselle.*

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

38 §

Jos metsän uudistamisaluetta tai metsäojituksen hyötyaluetta on alettu käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaisilta osin estyy, *maa- ja metsätalousministeriön* on asiasta tiedon saatuaan määrättävä metsänparannuslaina ja ennakorahoituksena myönnetty luotto alueen osalta heti maksettavaksi takaisin. Jollei hankkeen toteuttamisesta ole kulunut kahtakymmentä vuotta, *maa- ja metsätalousministeriö* voi määrätä, että maanomistajan on maksettava valtiolle osaksi tai kokonaan alueen osalle myönnetty avustus lukuunottamatta 10 §:n 2 momentin mukaista avustusta. *Maa- ja metsätalousministeriön* tehtyä tässä tarkoitetun päätöksen lakkaa alueen 36 §:n mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus.

39 §

Jos metsänparannusvaroilla rahoitettu metsänuudistaminen, metsäojitus tai metsätie on olennaisilta osin menettänyt merkityksensä luonnontuhon, maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneen kulon tai muun syyn taikka vahingon välttämiseksi tarpeellisista toimista aiheutuneiden vahinkojen johdosta, eikä metsänparannustyön uusiminen 14 §:n mukaisesti ole tarkoituksenmukaista, *maa- ja metsätalousministeriö* voi hakemuksesta päättää, että tuhon kohteeksi joutuneen alueen taikka metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkaa ja että metsänparannuslainan enemmästä perimisestä luovutaan.

40 §

Metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 26 §:n 2 momentin, 29 §:n, 30 §:n 1 momentin tai 32 §:n nojalla antamaan päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta *maa- ja metsätalousministeriöltä.*

Voimassa oleva laki

Mikäli metsähallitus tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26 ja 37 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus, jonka suorittaa keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista annetun lain (139/87) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava takaisin valtiolle siten kuin ennakkorahoituksesta on säädetty. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta metsähallitukselle lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

42 §

Jos henkilön, joka on velvollinen maksamaan valtion saamisen takaisin, maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, metsähallitus voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäys voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

44 §

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen johto kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

45 §

Asetuksella säädetään, milloin metsälautakunnan 20 §:n 3 momentin, 23 §:n, 29 §:n 1 momentin, 30 §:n 1 tai 2 momentin, 32 §:n tai 37 §:n 1 momentin mukainen päätös tai toimenpide on alistettava metsähallituksen vahvistettavaksi.

Ehdotus

Mikäli maa- ja metsätalousministeriö tai metsälautakunta katsoo tarpeelliseksi taikka maanomistaja vaatii, on 23, 26 ja 37 §:ssä tarkoitetuissa asioissa suoritettava katselmus. Katselmuksen suorittaa metsäkeskuksista ja metsälautakunnista annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettu katselmustoimikunta.

41 §

Jos omistusoikeus kiinteistöön on ennen luovutuskokousta tai loppuselvitystä siirtynyt yhteisölle tai säätiölle, jolle ei saada myöntää lainaa, on kiinteistön osalle tuleva laina tai kiinteistölle vahvistettujen tieyksiköiden mukaan kohdistuva osuus tiekunnalle myönnetystä lainasta maksettava takaisin valtiolle niin kuin ennakkorahoituksena saadun luoton takaisin maksamisesta säädetään. Milloin omistusoikeus siirtyy edellä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle luovutuskokouksen tai loppuselvityksen jälkeen, metsälautakunnan on omistajanvaihdoksesta tiedon saatuaan ilmoitettava asiasta *lääninhallitukselle* lainan perimiseksi heti kokonaisuudessaan takaisin valtiolle.

42 §

Jos metsänparannusvarojen takaisin maksamiseen velvollisen maksukyky on hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, *lääninhallitus* voi myöntää lykkäystä valtion saamisen takaisin maksamiseen. Lykkäystä voidaan myöntää enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan ja yhteensä enintään kahdeksan vuoden ajaksi. Siltä ajalta, jonka lykkäys kestää, ei valtion saamiselle peritä korkoa.

44 §

Tämän lain täytäntöönpanon johto ja *valvonta* kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

45 §

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään tämän lain mukaisesti joko maa- ja metsätalousministeriön, metsäkeskuksen tai metsälautakunnan käsiteltäväksi.

Metsänparannushankkeisiin, joiden suunnittelun kenttätö on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan soveltaa muita kuin toimielimiä koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki

Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (1057/82) 1 §:n 2 momentti, 4 ja 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Edellä 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet rahoitetaan kokonaan valtion tulo- ja menoarvioon vuosittain metsänparannuslain (413/67) mukaisesti otettavilla metsänparannusvaroilla.

1 §

Edellä 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet rahoitetaan kokonaan valtion tulo- ja menoarvioon vuosittain metsänparannuslain (140/87) mukaisesti otettavilla metsänparannusvaroilla.

4 §

Jos metsänviljelyalueen hoito, joka käsittää taimikon perkauksen ja heinäämisen, on jäänyt suorittamatta ennen kuin kaksikymmentä vuotta on kulunut työn päättymisestä eikä laiminlyöntiä ole piirimetsälautakunnan asettaman riittävän määräajan kuluessa korjattu, voi metsähallitus määrätä, että työhön käytetyt varat on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin. *Metsähallituksen* on ennen tätä ratkaisua kuultava maanomistajaa.

4 §

Jos metsänviljelyalueen hoito, joka käsittää taimikon perkauksen ja heinäämisen, on jäänyt suorittamatta ennen kuin kaksikymmentä vuotta on kulunut työn päättymisestä eikä laiminlyöntiä ole metsälautakunnan asettaman riittävän määräajan kuluessa korjattu, voi *maa- ja metsätalousministeriö* määrätä, että työhön käytetyt varat on osaksi tai kokonaan suoritettava takaisin. Ennen määräystä on kuultava maanomistajaa.

5 §

Piirimetsälautakunnan päätökseen, jolla laiminlyönti 4 §:n nojalla on määrätty asetetun

5 §

Metsälautakunnan päätökseen, jolla laiminlyönti 4 §:n nojalla on määrätty asetetun mää-

Voimassa oleva laki

määräajan kuluessa korjattavaksi, voi asianomainen hakea muutosta valittamalla metsähallitukseen, jonka päätös on lopullinen. Valitus on tehtävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, *sitä päivää lukuunottamatta. Päätöksen tiedoksiantamisesta on vastavasti voimassa, mitä valtion hallintoviranomaisen päätöksen tiedoksiantamisen osalta on säädetty.*

Ehdotus

räajan kuluessa korjattavaksi, saa hakea muutosta valittamalla *maa- ja metsätalousministeriön*. Valitus on tehtävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Maa- ja metsätalousministeriön valitusasiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

8.

L a k i**metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänhoitoyhdistyksistä 17 päivänä marraskuuta 1950 annetun lain (558/50) 6 ja 7 § sekä 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Metsänhoitoyhdistyksen on asianomaisen metsänhoitolautakunnan *ja keskusmetsäseuran* välityksellä lähetettävä sääntönsä yhdistysrekisteriin merkittäväksi.

7 §

Mikäli tästä laista tai sen nojalla annetusta asetuksesta ei muuta johdu, on metsänhoitoyhdistykseen sovellettava, mitä yhdistyksistä 4. päivänä tammikuuta 1919 annetussa laissa (1/19) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen on säädetty.

Ehdotus

6 §

Metsänhoitoyhdistyksen on asianomaisen *metsälautakunnan* välityksellä lähetettävä sääntönsä yhdistysrekisteriin merkittäväksi.

7 §

Jollei tästä laista tai sen nojalla annetusta asetuksesta muuta johdu, metsänhoitoyhdistykseen sovelletaan *yhdistyslakia* (503/89).

9 §

Metsänhoitolautakunnan päätökseen, joka on annettu 1 momentissa mainitun hakemuksen johdosta tai jolla suostumus neljännesmaksun suorittamiseen on peruutettu, voi asianomainen hakea muutosta metsähallitukselta kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivä-

Metsälautakunnan päätökseen, joka on annettu 1 momentissa mainitun hakemuksen johdosta tai jolla suostumus neljännesmaksun suorittamiseen on peruutettu, saa hakea muutosta valittamalla *maa- ja metsätalousministeriön* kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä

Voimassa oleva laki

tä, jona hän on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta. Metsähallituksen päätökseen saadaan hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Ehdotus

päivästä, jona hän on saanut tiedon päätöksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

9.

Laki**metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan metsänviljelyaineiston kaupasta 24 päivänä elokuuta 1979 annetun lain (684/79) 4 §, 5 §:n 1 momentti, 7 §, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo metsähallitus. Maahantuontia ja maastavientiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamista valvoo lisäksi tullilaitos. Keskus- ja piirimetsälautakuntia voidaan käyttää apuna valvon-
nassa.

5 §

Sen, joka aikoo ryhtyä harjoittamaan metsänviljelyaineiston kauppaa, maahantuontia tai maastavientiä taikka metsänviljelyaineiston tuottamista myyntiä varten, on ilmoitettava siitä metsähallitukselle vähintään kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

7 §

Sen, joka aikoo tuoda maahan tai viedä maasta metsänviljelyaineistoa, on tehtävä hyvissä ajoin asiasta ilmoitus metsähallitukselle.

Maahan tuotavaa 1 momentissa tarkoitettua metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä metsähallituksen määräämät tiedot metsänviljelyaineiston alkuperästä ja muista tarpeelliseksi katsottavista seikoista.

Ehdotus

4 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Maahantuontia ja maastavientiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamista valvoo lisäksi tullilaitos. Metsäkeskuksia ja metsälautakuntia sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämiä henkilöitä voidaan käyttää apuna valvon-
nassa.

5 §

Sen, joka aikoo ryhtyä harjoittamaan metsänviljelyaineiston kauppaa, maahantuontia tai maastavientiä taikka metsänviljelyaineiston tuottamista myyntiä varten, on ilmoitettava siitä maa- ja metsätalousministeriölle vähintään kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

7 §

Sen, joka aikoo tuoda maahan tai viedä maasta metsänviljelyaineistoa, on tehtävä hyvissä ajoin asiasta ilmoitus maa- ja metsätalousministeriölle.

Maahan tuotavaa metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot metsänviljelyaineiston alkuperästä ja muista tarpeelliseksi katsottavista seikoista.

Voimassa oleva laki

Maasta vietävää ja 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä metsähallituksen määräämät tiedot.

8 §

Jos on todennäköistä, että maahan tuotava metsänviljelyaineisto ei sovellu Suomessa viljeltäväksi, tai jollei maahantuojia anna metsänviljelyaineistosta 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja, voi metsähallitus kieltää tuonnin. Metsänviljelyaineiston maastaviennin metsähallitus voi kieltää, mikäli vienti aiheuttaa kotimaassa metsänviljelyaineiston puutetta tai johtaa alkuperältään epätarkoituksenmukaisen metsänviljelyaineiston käyttöön kotimaassa.

9 §

Maahan tuotua metsänviljelyaineistoa ei saa myydä tai käyttää tarkoitukseensa ennen kuin metsähallitus on sen tarkastanut. Metsähallitus voi kuitenkin antaa luvan tietyn metsänviljelyaineistoerän myymiseen tai käyttämiseen ilman tarkastustakin.

Maahantuojan on ilmoitettava metsänviljelyaineiston maahantuonnista metsähallitukselle. Muut viranomaiset ovat velvolliset antamaan tarkastuksen suorittamiseksi tarvittavaa virka-apua. Tarkastuksen suorittamisessa voidaan käyttää apuna keskus- tai piirimetsälautakuntia.

10 §

Metsänviljelyaineiston ostajalla, joka haluaa varmuuden siitä, että metsänviljelyaineistosta annetut tiedot ovat oikeita tai että se täyttää asetetut laatuvaatimukset, on oikeus saada metsänviljelyaineisto tarkastettavaksi valtion siementarkastuslaitoksen tai metsähallituksen toimesta (jälkitarkastus). Jälkitarkastusta on pyydetävä maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä määrättävässä määräajassa.

Ehdotus

Maasta vietävää tai 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua metsänviljelyaineistoa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot.

8 §

Jos on todennäköistä, että maahan tuotava metsänviljelyaineisto ei sovellu Suomessa viljeltäväksi, tai jollei maahantuojia anna metsänviljelyaineistosta 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja, voi maa- ja metsätalousministeriö kieltää tuonnin. Metsänviljelyaineiston maastaviennin maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää, mikäli vienti aiheuttaa kotimaassa metsänviljelyaineiston puutetta tai johtaa alkuperältään epätarkoituksenmukaisen metsänviljelyaineiston käyttöön kotimaassa.

9 §

Maahan tuotua metsänviljelyaineistoa ei saa myydä tai käyttää tarkoitukseensa ennen kuin maa- ja metsätalousministeriö on sen tarkastanut. Maa- ja metsätalousministeriö voi kuitenkin antaa luvan tietyn metsänviljelyaineistoerän myymiseen tai käyttämiseen ilman tarkastustakin.

Maahantuojan on ilmoitettava metsänviljelyaineiston maahantuonnista maa- ja metsätalousministeriölle. Muut viranomaiset ovat velvolliset antamaan tarkastuksen suorittamiseksi tarvittavaa virka-apua. Tarkastuksen suorittamisessa voidaan käyttää apuna metsäkeskuksia, metsälautakuntia sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämiä henkilöitä.

10 §

Valtion siementarkastuslaitoksen tai maa- ja metsätalousministeriön on tarkastettava metsänviljelyaineisto (jälkitarkastus), jos metsänviljelyaineiston ostaja haluaa varmuuden siitä, että metsänviljelyaineistosta annetut tiedot ovat oikeita tai että metsänviljelyaineisto täyttää asetetut laatuvaatimukset. Jälkitarkastusta on pyydetävä maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä määrättävässä määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa metsähallituksen käsiteltävänä olevat asiat siirretään maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.